

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$4.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States
Issued Every Day Except Sundays
and Legal Holidays
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON 4687 CORTLANDT

NO. 305. — ŠTEV. 305.

NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 30, 1919. — TOREK, 30 DECEMBRA, 1919.

VOLUME XXVII — LETNIK XXVII

GOVOR GEN. ROBILANTA

GENERAL ROBILANT JE IZJAVIL V SENATU, DA JE BILA ITALJANSKA POLITIKA KRIVA TEŽAVNEGA POLOŽAJA OB JADRANEM MORJU. — PREDSEDNIK WILSON NI NIKDAR PRIZNAL LONDONSKE POGODBE.

Rim, Italija, 29. decembra. — Postopanje Italije s položajem na Reki je bilo od prvega početka cela serija napak, — je izjavil general Robilant v senatu.

General Robilant, ki je bil poveljnik četrte italjanske armade tekom vojne, zastopnik Italije na mednarodni vojaški komisiji v Versailles ter član komisije, ki je preiskala vzrok nemirov na Reki tekom preteklega julija, ni nikomur prizanesel s svojo kritiko ter končal: — Nezadovoljstvo se širi v armadi radi krivice, ki so bile storjene, vendar pa upam, da bo izšla Italija znatno iz sedanjih težav.

Reka, katero je označil govornik kot italjansko oazo, je sklenila — tako je trdil govornik, — ostati italjanska in ne postati hrvaška še predno je prišlo na površje "reško vprašanje" in v času, ko se je zanimanje Italijanov obračalo na Trst in Trentin. V podporo trditve je navedel, da je dajala Londonska pogodba Reko Hrvaški.

Iz tega vzroka bi Italija ne mogla priznati ljudskega glasovanja na Reki, ker je slednje nasprotovalo Londonski pogodbi in tu bi Italija ne mogla proklamirati aneksije Reke, ker bi zavezniki tega ne dovolili in tudi ne potrdili.

Anglo-ameriška trgovina, — je izjavil, — je potrebovala Reko kot pristanišče za penetracijo v centralno Evropo ter je rajše videla Reko v rokah majhne kot pa pod kontrolo velike sile. Ta načrt je podpirala mirovna konferenca, ki je bila naklonjena slovenskim narodom, katere je hotela porabiti kot seč proti prerogojenju Nemčije, Anglo-ameriški kapitalizem si je v to svrhu izbral tri pristanišča, Reko, Gdansk in Carigrad. Prvo naj bi dobila Jugoslavija, druga Poljska, tretja pa Turčija. Zadnjeimenovana dežela naj bi bila pod kontrolo Lige narodov in vsi vemo, da je Liga narodov v rokah Anglo-Saksov.

Predsednik Wilson ni nikdar priznal Londonske pogodbe, — je nadaljeval, — a Italija se tej pogodbi ni mogla odreči, kajti s tem bi dala iz rok edino orožje, ki ga je imela.

Italjansko najvišje poveljstvo so napadali, ker ni zasedlo Reke takoj po sklenjenju premirja z Avstrijo, ko so italjanske čete zasedle Inomost. Reka je težala le dve milj od črte premirja in francoski general je zahteval zasedanje Reke. Ko se je ta načrt izvedlo, je bil poslan pred francoskimi četami v mesto neki srbski bataljon.

Tedaj pa je italjansko poveljstvo spoznalo svojo napako, — je nadaljeval govornik, — ter zahtevalo, naj se pošlje na Reko mednarodna sila. Temu koraku pa so Francozi nasprotovali.

General Robilant, ki je bil v onem času v Versailles, je dobil od italjanske vlade poziv, naj naprosi za francosko dovoljenje za zavezniško okupacijo mesta ter se je v tej zadevi obrnil na Focha. Posledica tega je bila, da je smela Italija prevzeti poveljstvo nad zavezniškimi četami na Reki in v okolici.

Kmalu pa je prišlo do sporov med Francozi in Italijani, — je nadaljeval govornik, — in te spore je povzročilo predvsem dejstvo, da so ostali Hrvatje prijatelji Francozov, dočim pa so bili še na prejšnji sovražniki. Položaj je postal izvanredno težaven in resne dogodke, ki so se razvili z tega, je bilo pripisovati preveliki provokaciji in preveliki reakciji. Najboljša politika bi bila, če bi bili sami od sebe dali Franciji satisfakcijo za francoske vojake, ki so bili ubiti ali ranjeni ter plačali odškodnino. Mesto tega pa je bila imenovana mednarodna komisija, ki je imela nalog preiskati celotno stvar. To je bila velika napaka, kajti Italija je stala pred komisijo kot obtoženka in njen zastopnik je bil vedno v manjšini. Ko nečeno pa so vse vlade sprejele zelo resne predloge komisije, — internacionalizacije Reke.

Ekspedicijska D'Annunzija na Reko je preprečila izvršitev predlogov komisije in to je bilo obžalovanja vredno, kajti če bi se volitve narodnega sveta tam vršile pod avspiciji mednarodne komisije mesto pod onimi D'Annunziji, bi bile volitve veliko bolj važne, kajti deležne bi bile skoro mednarodne sankcije. Prepričan sem, da bi mednarodna policija ostala tam le najkrajši čas.

KRONPRINC JE UKRADEL V FRANCJI ŠEST PSOV.

Pariz, Francija, 29. decembra. — Francoski poljedelski minister je odredil, da mora plačati Nemčija odškodnino za 26.000 psov, kateri so pokradli njeni vojaki tekom vojne v Franciji. Kronprince je ba- je ukradel 6 nepremljivih psov, general Kluck pa enega.

NA ŠPANSKEM ŠTRAJKAJO RIBARJI.

Barcelona, Špansko, 28. dec. — Štrajkujočim mesarjem so se pridružili še ribarji. Posledica tega je bila, da je bilo mesto danes brez rib in brez mesa.

KAJ BO S KAJZERJEVO OB-SODBO?

Pariz, Francija, 29. decembra. — Zavezniki bodo šele tedaj zahtevali od Holandske bivšega nem-

škega kaiserja, ko bo odobrena mirovna pogodba. Do tega zaključka sta prišli angleška in francoska vlada.

NOVA ZELANDIJA JE GLASOVALA ZA MOKROTO.

Vancouver, Kanada, 29. dec. — Sem je dospelo poročilo, da so pri volitvah v Novi Zelandiji mokračni popolnoma porazili suhače.

POŽAR V NEW HAVEN.

New Haven, Conn., 29. dec. — Dve ženski so ognjegasci rekli iz tretjega nadstropja gorečega posojpa na Congress Ave. Požar je povzročil \$40.000 škode.

Save and Succeed
BUY W.S.S.

CHRISTMAS GUESTS OF FIFTH AERO SQUADRON

BOŽIČNI GOSTJE 5. ZRAKOPLOVNEGA ŠVADRONA.

HOUSE IN WILSON STA SE SPRLA

Polkovnik mu ne bo več pomagal pri ponovni izvolitvi. — Sprla sta se baje zastran Reke.

Polkovnik Eduard M. House je prekinil vse zveze s predsednikom Wilsonom. Če bo Wilson še v tretji kandidiral, mu ne bo šel več na roko. Nasprotno bo tudi nominaciji W. G. McAdoo, Michel Palmerja ter nominaciji vsakega kandidata, katerega bi nameraval predsednik Wilson napraviti svojim naslednikom.

Najbrže bo podpiral Osearja Underwooda ali pa kakega konservativnega kandidata svoje vrste.

Bivši Wilsonov svetovalec si na vse mogoče načine prizadeva, da bi napravil Underwooda namesto Hitchcocka, demokratičnim voditeljem v senatu. Včeraj se je pogovarjal s polkovnikom nek politični voditelj. Po pogovoru žnjim je viditelj izjavil:

— Ko je iztisnil iz polkovnika vse politične in druge prednosti, je Wilson najbrže sklenil potisniti ga na stran kot je to že storil z Jamesom Smithom in McCombom.

Smith je vodil boj za nominacijo in izvolitev Wilsona za demokratičnega guvernerja države New Jersey.

McCombs mu je največ pripomogel, da je bil izvoljen predsednik Združenih držav. Takoj po svoji nominaciji se pa ni hotel več zmeriti z njo.

Ko so vprašali političnega voditelja, kaj je pravzaprav vzrok tega spora, je odgovoril:

— Prosto Irške ter vrnitev Reke Italiji.

Kakorhitro je bil polkovnik House imenovan članom ameriške mirovne delegacije je obljubil uglednim irskim voditeljem, da bo skušal pregovoriti predsednika, naj prizna svobodo Irške. Italjanskemu ministrskemu predsedniku Orlando je pa obljubil, da bo skušal predsednika pregovoriti, naj ne nasprotuje Italiji glede Reke.

IZPRAZENJE ODESE.

London, Anglija, 29. decembra. — Civilno prebivalstvo je zapustilo Odeso in to radi hitrega napredovanja boljševikov v južni Rusiji, — soglasno s poročilom iz Carigrada na Exchange Telegraph.

DELO V BOJU PROTI DRAGINJI

Delo bo pričelo boj proti visokim življskim stroškom s svojimi lastnimi prodajalnami in bankami.

Washington, D. C., 29. dec. — Razočarano v sled dejstva, da ni vlada ničesar storila za zmanjšanje visokih življskih stroškov, razmišljajo člani železniških bratovščin, ki delajo skupaj z železniškim departmentom American Federation of Labor, o načrtu, kako pričeti samostojno s takim bojem.

Načrt, čeprav še meglen, namerava ustanovitev narodne verige kooperativnih bank, ustvarjenih po načinu Non-Partisan Lige v North Dakoti ter ustvarjenje verige kooperativnih ali zadržnih prodajalen.

Za bančni načrt hočejo bratovščine najprvo staviti svojih 50 milijonov rezervnega sklada in ta denar bo prost za uporabo kot bančni kapital. Pričakujejo dobri podpora dragih delavskih organizacij ter končno ustanovitve celotne verige bank, ki bodo delovale izključno v prid delavcem.

Posameznosti bodo formulirale končno na sestanku, ki se bo vršil v Chicagu in katerega se bodo vdeležili zastopniki transportnih organizacij ter delegati drugih delavskih organizacij. Shod je določen na dan 12. februarja.

Bratovščine upajo, da si bodo najprvo zagotovile pomoč United Mine Workers, kojih rezervni sklad se čeni na \$15.000.000, in katerega se bo razdelilo med številne banke.

Rochdale sistem, ki se je pojavil v Rochdale, Anglija, ima tri glavna pravila: — Cena delne je omejena na gotove svote, ponavadi \$25 ali \$30 v ameriškem denarju ter ne more čena delne pade ali se dvigati. En član more imeti le en delež pri osnovnem kapitalu in če ga hoče prodati, ga mora prodati nazaj organizaciji. Rochdale prodajalne ne vprižore nobenega poskusa, da bi znižale splošne tržne cene. Dobičke naprave se plača nazaj delničarjem kot dividende.

Število zadržnih prodajalen v Ameriki se čeni na 15.000 in te imajo letnega prometa več kot tisoč milijonov dolarjev. Glasilo se je danes, da bo skušal načrt združiti vse take prodajalne kot obstajajo sedaj vsaj v različne kraje ter povečati njih število.

Bratovščine nameravajo najprvo ustanoviti svoje kooperativne banke v velikih mestih kot Chicago, New York, Cleveland in Washington ter jih razširiti nato v praktično vsa železniška križišča v deželi.

NAČRT ERZBERGERJA VZNEMIRJA NEMCE

Industrijalci in bankirji pravijo, da bo prišlo do velikih zadreg, če ne do poloma.

Berlin, Nemčija, 27. decembra. — Pošast velikanskega prisilnega davka na posestva, ki preti drastično zmanjšati industrijalno bogastvo Nemčije v teku bodočih desetih let, dela Nemcem težko izsliskati si svoj industrijalni položaj za leto 1920. Finančni voditelji ter industrijalni in družabni krogi so razdeljeni v svojem mnenju glede odredb za narodno pomoč, katere je predlagal finančni minister, Matija Erzberger.

Med finančniki je zelo razširjeno naziranje, da bo Nemčija zelo slabo vozila ali celo doživela finančni polom, če bosta sprejeti dve finančni odredbi, kateri predlaga Erzberger. Najbolj važna teh dveh odredb je ona davka na lastnino in finančni izvedenci pravijo, da bo skrčila industrijalno bogastvo desetih milijonov mark na manj kot tri milijone. Druga odredba je dohodninski davek, o katerem pravijo nekateri, da bo izpremenil srednja bogastva v beracije ter uničil tudi velika.

Bankirji pravijo, da nas uči erostavna zdrava pamet, da mora priti Amerika Nemčiji na pomoč. Oni hočejo sorazmerno majhen, direkten kredit ter nočejo ničesar vedeti o takozvanem mednarodnem posojilu, ki bi po njih mnenju obesil dolgove Francije in Anglije Združenim državam ter s tem zmanjšal svoto kredita, katerega bi Nemčija lahko dobila.

ZADNJE ČETE IZ FRANCIJE.

Pariz, Francija, 29. decembra. — Pričakovati je, da bodo zadnje ameriške čete v Brestu na Novoga leta dan na poti proti domu. "George Washington" je dospel zadnji terek in priprave za povratno potovanje so bile pospešene.

Polkovnik Osa Singleton, poveljnik v Brestu, bo šel po odhodu čet v Pariz ter se bo vrnil domov s pariškim glavnim stanom. Kedaj se bodo vrstile domov pariške čete, ni še ugotovljeno.

Chicago, New York, Cleveland in Washington ter jih razširiti nato v praktično vsa železniška križišča v deželi.

GLAVAR PRODAJALCEV STRUPNEGA ŽGANJA PRIJET V NEW YORKU

POTEM KO JE UMRLO VEČ KOT STO LJUDI, SO PRIJELI ZVEZNI AGENTI VODJO PRODAJALCEV. — OSTALI RODO V JEČI SE DANES. — V KOMPLUTU STA TUDI NEK LEKARNAR IN POGREBNIK.

Zvezne oblasti so včeraj zjutraj objavile, da imajo načelnika gange ki je prodajala lesni alkohol kot žganje, kar je imelo za posledico smrt več kot 100 ljudi v iztočnih državah in da bo večina gange v zaporih še pred večerom.

Adolf Panerelli iz New Yorka, prodajalec vina, ki je izginil na božični večer, je bil včeraj aretiran od agenta Dobbs, ki je zaplen pri polkovniku Daniel Porterju, nadzorniku carine v tem mestu. Predno je šel v celico, je rekel Panerelli:

— Veseli me, da ste me dobili. Povedal vam bom vse.

Kmalu nato je agent Dobbs aretiral John Romanelli, pogrebni- ka na tretji Ave. v Brooklynu ter Samuela K. Saleby-a, lekarnar- ja nekje v Brooklynu. Vse tri se dolži sedaj da so razpečavali lesni alkohol v pitne svrhe.

Soglasno z zveznimi agenti jim je Panerelli povedal, da je stopil v zvezo s Salley-em, lekarnarjem, ko je dobil od nekega prijatelja v Hardfordu prošnjo, naj mu preskrbi nekaj božičnega "žganja". Ko so prijeli lekarnarja, je ta rekel, da je pogrebnik Romanelli kralj cele trgovine z lesnim alkoholom.

Dobbs je zasledil Romanellija v neki prodajalni v Brooklynu, kjer je petdeset mož igralo karte. Potegnil je svoj revolver ter ukazal vsakemu, naj bo miren, nakar je pozval Romanellija ter ga aretiral.

Da bo izvršenih še več aretacij, je razvidno iz poročil iz Hardforda, kjer je podal Nathan Salsberg, eden izmed štirih mož, ki so bili aretirani, bolj podrobno izjavo. Salsberg pravi, soglasno s policijo, da je Joseph Saule, četrti mož ki je bil aretiran, popravlja-lec (rectifier), in da je imel on v rokah strup potem ko je dospel v Hardford. Salsberg priznava, da je bil newyorški zastopnik zločin- ske kombinacije v Hardfordu, ki je že napravila \$75.000 in da je bila njegova naloga voditi newyorške oblasti za nas ter napraviti tako, da so prihajale zaloge v Hardford. Panerelli-ja so držali, ker se jim je zdelo, da bo njegov prostor prost suma.

Kakorhitro je bila, soglasno s Salsbergom, gotova množina pi-jač na razpolago, mu je Panerelli telefoniral, naj se sestane žnjim v neki ekspresni garaži, kjer se je izvršilo plačanje v gotovini, na- kar je Panerelli odklonil vsako nadaljno odgovornost za blago.

Blago je šlo nato iz garaže v drugo garažo na Canal St., odko-der so ga spravili v Hardford.

Policija v Hardfordu ne ve, če je Salsberg kaj sumil ali če je dobil kakšen migljaj, da je bila zadnja pošiljatev smrdljivega bla- ga v resnici lesni alkohol.

JAPONCI V SIBIRIJI

V Sibirijo bo poslana večja japon- ska sila, če bode rdeča nevarnost narasla. — Stališče zaveznikov.

Washington, D. C., 29. dec. — V slučaju, da bi prišla Japonska do sklepa, da predstavlja prodi- ranje boljševiške armade v Sibi-riji resnično ogroženje japonskih interesov, je dosti vzroka za dom- nevanje, da ne bodo niti Združene države, niti ostali zavezniki nu- dišli nobenega odpora proti odpo- šiljavi japonske vojaške sile, ki naj bi ojačila čete, nahajajoče se sedaj tam.

Vspričo dejstva, da sta Franci- ja in Anglija objavili svoj sklep, da se ne bosta še nadalje aktivno vmešavali v ruske zadeve in vspr- če dejstva, da so Združene države ob vseh časih omejevale svojo de- lavnost v Sibiriji na pomoč za Če- lo-Slovake ter patroliranje ob si- birske železnice, so zavzeli nasprot- nički vojnega ministra v Tokio sta- lišče, da bi ne bilo primerno za Japonsko, če bi se še naprej dr- žala svoje dosedanje politike in da bi bilo tudi zaželjivo umakni- ti sedanjo silo 30.000 mož ter pu- stilo le majhne oddelke v Vladi- vostiku, da zavarujejo japonske interese.

Vojni minister Tanaka trdi, da je že sedaj nevarnost, ki preti Ja- ponski od strani boljševikov, ve- lika in da bi bila ogrožena življe- nja številnih Japoncev in da bi bili ogroženi tudi njih interesi, če bi prišli boljševiki preko Bajkal- skega jezera.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjem po ozemlju ki je za- sedeno po italjanski armadi. Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mo- goče zamude v izplačilu ne more- mo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir		\$ 4.40
100 lir		\$ 8.20
500 lir		\$41.00
1000 lir		\$81.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDEKA FRANK SAKSER.

Pazite na nove cene

Pošiljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvaško, v Slavonijo. Bomo in Hercegovino popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mo- goče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošiljamo v staro domovino, naprimer:

100 kron		\$ 1.35	500 kron		\$ 6.25
200 kron		\$ 2.60	1.000 kron		\$ 12.50
300 kron		\$ 3.90	5.000 kron		\$ 61.50
400 kron		\$ 5.00	10.000 kron		\$122.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z dra- gimi.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDEKA FRANK SAKSER.

63 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NARODA

Glavni urednik
LUDWIG KERNER, New York
in New York City

Office of circulation and address of above offices
in New York City, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA: Dnevnik za vse Slovence in Slovakinje

Na leto leta 1919...
Na pol leta leta 1919...
Na tri mesece leta 1919...

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Subscription yearly \$4.00.

Advertisement on agreement.

Donat brez podpisa in oznake se ne prišteje.

Denar naj se blagovito postavi po Money Order.

Na vsakomur krpa naročnikovo prošnjo, da se nam tudi pošlje svoj

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Subscription yearly \$4.00.

Advertisement on agreement.

Donat brez podpisa in oznake se ne prišteje.

Denar naj se blagovito postavi po Money Order.

Na vsakomur krpa naročnikovo prošnjo, da se nam tudi pošlje svoj

Rojaki, bodite previdni

Potrebno se nam zdi na tem mestu ponovno pojasniti celo za-
devo glede žigosanja bivših avstrijskih kron oziroma papirnatega
denarja.

Ko se je razbila Avstrija na številne nove države, je bilo pov-
sed dovolj avstrijskega papirnatega denarja. Kako si zasigurati ta
denar da bo postal last dežele, v kateri se je nahajal? Vlada je iz-
dala odredbo, naj vsako mesto oziroma občina denar štemplira ali
kef se po jugoslovanski pravi, žigosa. Občine so se takoj lotile de-
la. Pa ne samo občine, tudi lopovi, ki so si znali preskrbeti silne
množice tega denarja, ponarediti pečate ter na ta način izpreme-
njali ničvreden papir v kronske bankovce.

Tako se je zgodilo, da je bila naenkrat v Jugoslaviji neizmer-
na množina papirnatih kron, opremljenih z najraznovrstnejšimi ži-
gi. Vsaka občina je imela svojega, vsaka vas, vsako mesto. Temu
denarju pa ljudje niso dosti zaupali, boječ se, da je ponarejen.

Nekaj je bilo treba storiti in jugoslovanska vlada je storila na-
slednje:

Pred kratkim je izdala povelje, da mora biti ves papirnat de-
nar, ki kroži po deželi, še enkrat štempliran. Ta proces se imenuje
markiranje. Prebivalstvo je dobilo par tednov odloga, da je zamo-
glo nesti svoj papirnat denar markirat v banke oziroma druge za-
vode, ki so imele pravico markiranja.

Ker so imele banke s tem izvanredno veliko dela, so omejile
svoje poslovanje le na najpotrebnejše. Umevno je, da se je tudi iz-
plačevanje precej zavleklo. Ni nam znano, če je markiranje že kon-
čano, toda kot posnemamo po starokrajških listih, bo v najkraj-
šem času.

Tisočaki so dobili modrormeni pečat, stotaki siv, petdesetaki
zelen, dvajsetaki modrikasti, desetaki pa pečat oranžne barve.

Dokler ne bo natiskan čisto nov jugoslovanski denar, so ve-
ljavni le oni bankovci, ki imajo zgoraj navedene pečate.

Vsak drugi avstrijski, oziroma z enim samim žigom opremlje-
ni bankovci, je brez veljave.

To naj si posebno zapomnijo rojaki, da ne sedijo na lim raz-
nim brezvestnim agentom ter lopovom, katerih sedaj kar mrgoli
po deželi.

Ko bodo natiskani novi jugoslovanski bankovci bo potegnila
vlada sedanji denar iz prometa ter ga nadomestila z novim.

Toliko toraj v pojasnilo na številna vprašanja.

Lesni alkohol

Več kot šestdeset mrtvih in več kot sto stalno oslepljenih, —
vse to bi se moralo zdeti človeku kot zadostno svarilo proti zavži-
vanju lesnega alkohola. Slučaj pa ni tako priprost kot je videti
na prvi pogled. Strup se ne predstavi sam kot strup. Umetno je
pobarvan in tudi drug okus ima, da uspeva sum kupca. Lesni alko-
hol ni denaturiran.

Newyorská zdravniška akademija je imela pred par leti velike
sitnosti, ko je zahtevala od proizvajalcev, naj označijo svoj proi-
vod kot strup. To je tudi dosegla. Znameje na originalnem paketu
pa ni nikako jamstvo za odjemalce bootleggerjev in "slepih ti-
grov".

Dr. Ward A. Holden, ki je znan špecialist za očesne bolezni ter
načelnik komiteja okademije glede lesnega alkohola, izjavlja na
podlagi svojih strokovnih opazovanj, da zadostuje v slučaju, da je
dotični dovzet za ta strup, le majhna kavlina žlička, da se pov-
zroči stalno oslepljenje. Pivec pride do prvega spoznanja do te-
ga, kaj je storil, v trenutku, ko je svet izbrisan iz njegovega vida.

Za vse, ki so dostopni pameti in nasvetu, je slučaj popolnoma
jasen. Rezerve žganja so večinoma razprodane in pošteni trgovci z
opojnimi pijačami ne prodajajo nič več tega, kar imajo še v zalogi.
Vse, kar se dobi preko bare kot žganje, je očitno nezanesljivo
in kriminalnega izvora. Nikdo, kdor je v stanu v resnici spoznavati
položaj, naj je njegovo upoštevanje postave veliko ali majhno, ne
bo riskiral svojih oči in svojega življenja s tem, da bi pil katero-
koli stvar, o koje pristnosti ni absolutno prepričan.

Božične fatalnosti so prišle po dolgi dobi svaril in pouka. Šte-
vilne žrtve so obstajale iz nekih inozemcev, ki niso ničesar vedeli
o nevarnostih življenja takih pijač. Druge pa je brez dvoma za-
vedlo zaupanje v njih soljudi ter poleg tega še veselje, da zasmode
postavi eno pod nos.

Vsa znamenja in vse človeške kalkulacije kažejo, da bo prine-
sto bližajoče se slavljenje Silvestrovskega večera in Novega leta sli-
ne žetev nesreč. Po mnenju komiteja dr. Holdena bi ostajala edi-
na možnost preprečenja takih slučajev v tem, da bi se lesni alko-
hol tako denaturiralo, da bi postal popolnoma nezavziten. Predlog
pa vsebuje gotove težkoče, tako kemične kot postavne, katere bo
naogoče premagati šele po poteku nekaj časa. Med tem časom je
normalna zaloga lesnega alkohola naprodaj za vsakega kupca.

To je položaj, kateremu je mogoče od pomoči edinole potom
glasne in nestrane publicitete.

Na vemo, če je bil kateri naših rojakov žrtev kuge lesnega al-
kohola, ki je razsajala ob Božiču. Zdrava pamet uči vsakega, da so
zdrave oči in življenje nekaj več vredne kot pa požirek žganja, o
katerem ne vemo, ali je pijača ali pa strup, hujši in zlobnejši od
ciankalija.

Valed tega opozarjamo rojake, naj se vzdržijo življenja vseh pi-

jač, tudi gotovih vrst vina, to je vina, ki ni pridelano doma, o ka-
terih niso do zadnje pičice prepričani, da so pristne in da ne vse-
bujejo lesnega alkohola. Ker pa je kaj takega pri žganju mogoče
določiti le potom kemične analize, je najboljša, če se pusti žganje
popolnoma pri miru, razven če ga imate doma v zalogi, — ne v sa-
lonu, — še izza časa pred prohibicijo, ko je bila še pristna roba
naprodaj in ko ni še nikdo mislil na to, da bi zavzvala lesni alkohol.

Dosti je bilo uglednih mož, ki so se bali prihoda prohibicije,
kajti vedeli so, s kakšnimi nevarnostmi je zvezana tako korenita
in nepričakovana reforma.

Prohibicija pa je tukaj, je postava in kot tako jo je treba

poštevati. Razni zločinski elementi, ki preže le na denar celaveev, so se
poslužili prohibicije ter izdelujejo sedaj vsakovrstno kvartilno pi-
jačo, katero prodajajo za drag denar trpinu, ki si želi nekaj izpre-
membe od vode ter izpije svojo smrt. Vlada nima dosti moči, da bi
rastopila proti vsem tem zločincem. Nekaj jih bo polovila, drugi pa
bodo še vedno na prostem ter nadaljevali s svojim peklenkim
poslom.

Vsled tega pravimo še enkrat. Če imate doma kaj pijače iz sta-
rih časov, iz časov pred 1. julijem, jo pijte, a pustite salone pri mi-
ru in prav posebno se bojte bootleggerjev, ki vam hočejo za drag
denar obesiti strup, ki vas bo umoril ali pa oslepil za vse čase.

S tako veliko nevarnostjo se ne sme nikdo igrati. Ljudi, ki vam
hočejo skrivaj prodati pijačo, spodite ali jih dajte aretirati. Na ta
način boste stili dobro sebi in drugim, ki so manj previdni.

Dopisi

New York City.

Na Silvestrov večer priredi
društvo N. 1. kakor prejšnja leta
domačo družinsko zabavo s prijaz-
nim sodelovanjem pevškega dru-
štva Domovine in slovenske god-
be. Po cerkveni zahvalni pobož-
nosti ob 1/8. uri se prične v dvo-
rni 62 St. Mark's Place poslovi-
tev od starega leta. Odbor bo pre-
skrbel pristne kranjske klobase in
česar še treba, da se ne bo nihče
s praznim želodcem ločil od sta-
rega leta. Leto bodo nastopili tu-
di naši učenci z izvirno igro, na
katero se marljivo pripravljajo.
Staremu letu v slovo bo govoril
Mr. Joe Dolar. Vse obeta, da bo
letos posebno zanimiva poslovi-
tev od starega leta, ki bo zlasti nam
Slovencem ostalo ravno v ne pre-
več blagem spominu. Saj so že eo-
lo leto na naši zemlji lačni sosed
je enaki mori. Kdor hoče slišati
in videti, kako bodo naši sloven-
ski Amerikanci pognali ne nelju-
bo geste proti Pavi, naj ne za-
mudi te prilike. Prepričan se bo
na lastne oči, da so ti naši "hri-
bri" sosedje, ki se tako ponašajo
s svojo "slavno" zmago, nepre-
kosljivi v begu, da v tem zaslužijo
prvi "price". Za obilno vdeležbo
se vljudo priporoča Odbor.

New York, N. Y.

Danzadnem prihajajo iz domo-
vie kliči na pomoč. Rojaki dobi-
vajo pisma, polna samih prošenj
in obupnih kličov, pomagajte.
Kdor čita vse to, ne more ostati
zakrknjenega srca. Ljudem ni to-
liko za denar, kajti z denarjem
ne morejo dosti kupiti, ampak jim
je veliko več za blago. Umevno
je, da tudi newyorške Slovenke
niso smele zaostajati za rojakinja-
mi po ostalih naselbinah. Prejšnjo
nedeljo smo se zbrali ter osnovali
"Pomožni sklad" katerega na-
loga bo pomagati z vsemi močmi,
ki so na razpolago, da se že vsaj
nekoliko pride v okolišnem
pomaganku. Odbornice so sle-
deče: Ivanka Bezek, Fany Mohor-
čič, Terezija Gačnik, Jerica Muc
in Ivanka Šubelj, ki je tajnica.

Odbor bo zbiral staro obleko, de-
narne prispevke, s katerimi se bo
nakupilo blago ter posredoval, da
bodo rojaki lahko direktno pošil-
ljali stvari v domovino. Odbor je
že stopil v zvezo z raznimi mero-
dajnimi faktorji ter bo delal ro-
ki v roki z vsakim, ki bo hotel
pomagati. Najboljše je, da se se-
stanejo po naselbinah rojaki, ki
so doma iz istih krajev ter se po-
govore, kaj bi bilo najboljšje po-
slati. Za vsa pojasnila se je obrni-
ti na tajnico.

Ivanka Šubelj,

314 Beta Place, Brooklyn.

Atlasburg, Pa.

Tukaj je en sam premogorov.
Vsi premogorjaki so se vrnili na de-
lo in sedaj obratuje s polno paro.
Jaz sem prišel sem 6. novembra,
pa se mi zdi, kot da bi bil že dve
leti tukaj. Ko sem prišel prvi dan
na delo ter zagledal karo sem se
tako prestrašil, da bi kmalo vse la-
se izgubil. V njej bi bilo prostora
za deset pečaljev. Premoga je do-
volj in se tudi delo lahko dela.
Prostori so skoraj vsi enaki. Čim
bolj prebira človek tem manj pre-
bere.

Pozdrav vsem rojakom.

Mat. Lipošek.

S pota.

Zadnjič sem poročal o dobrodel-
ni veselici v Pullmanu, Ill. Dances,
pred božičnimi dnevi, sem pa zo-
pet ob Michiganskem jez-u in si
cer daleč na severu v Calumetu,
Mich. Tam sem se mudil le par
dni. Smejni zameti so bili tako ve-
liki, da so bile manjše hiše do po-
lovice pogreznjene v snegu. Vla-
dala je prava sibirski zima. Prava
kranjska burja je nosila sneg sem
tertja. V naglici sem obiskal ne-
kaj svojih znancev ter se poen-
podal nekoliko nižje, v Marquette,
Mich. Spotoma sem se vstavil v
South Range, Mich., in tam pri
rojaki poskušal Noetovo kapljico.
Delavske razmere po bakrenih
rudnikih so že precej povoljne. V
tamošnji okolici je kakih dvajset
slovenskih kmetovalcev ter veliko
gozdarskih koč, kajti po tamoš-
njih gozdovih dela več sto Sloven-
cev. Ko sem se jaz mudil tam, je
prišlo iz Detroita več mladih slo-
venskih delavcev. V Detroitu je
namreč industrija nekoliko za-
ostala vsled pomanjkanja premo-
ga. Mladenci so prišli lepo in lah-
ko občebleni, pa brez evenka v žepu.
Za gozdno delo imajo najraje
naše rojake, ker so pridni, vztraj-
ni in zdravi delavci. Marquette,
Mich., je za Slovence pravo spo-
minsko mesto. Pod tamošnjo cer-
kvijo so namreč pokopani prvaki
ameriških Slovencev: Baraga, No-
vak in Vrtin. Ko pridejo rojaki iz
gozdov, se shajajo pri Mr. Jožefu
Kosu na Baraga Ave.

Vsem skupaj želi veselo novo
leto Matija Pogorelec.

Dopis iz Jugoslavije

Cenjeno uredništvo: —

Najprej vas vse skupaj lepo po-
zdravim in vam hočem nekoliko
opisati tukajšnje razmere, da bo-
do rojaki vedeli, kako se nam go-
di v domovini.

Veliko so govorili o svobodi in
prostosti ter pravici, pa tukaj ni
ne prvega, ne drugega, ne tretje-
ga. Bogatini delajo, kar hočejo, za
delavca je pa tako slabo, da še ri-
kdar ni bilo slabše. Srbi nas skli-
čejo k orožnim vajam in novi pri-
seči. Dosedaj so pckicali vse mo-
ške do 38. leta ter so bili na 22
dni, sedaj pa pravijo, da bodo po-
klicali vse do 50. leta. Pri seči bo-
dó merali kralju Petru. V stari
Avstriji smo prisegli za dvonast
let, v Juoslaviji pa za celo živ-
ljenje. O republiku zgovoriti je pre-
povedano. Vlada vedno namizuje,
da za kaj takega še nismo zreli.
Vsakega, ki kaj črme o republiku
takoj zapro Dragučina je taka, da
se komaj preživimo. V Ameriki
mislimo, da marjaka ljudi v Jug-
slaviji, kar pa ni res. Toliko ljudi
je tukaj, da se težko dobi kaj zem-
lje in najem ali pa stanovanje.
Kdorkoli pride iz Amerike, bi se
najraje takoj podal nazaj. Res se
dobi dosti kron za dolar, ali krone
so brez veljave. Včasih pijačo
sedemdeset do osemdeset kron za
dolar. Vkratkem bodo krone na-
tovo štemplali ter bodo odvzeli od
vsake dvajset odstotkov. Razmere
so slabe in je pričakovati vjak
čas kaké revolucije. Tatov je po-
vsod dosti, tako da človek nikdar
ne zaspi brez skrbi. Ljudje so ta-
ko zmešani, da ne vedo, kaj dela-
jo. Nekateri kritizirajo vero in
dubovnike, nekateri vlado, ne a-

PETER ZENEN

Listi poročajo, da so v nekem
parku v Washingtonu vjeli dve li-
sici, kateri je v bližino mesta pri-
gnala huda zima. Neprevidni ži-
vali. Mar bi posnemali dvonožne
lisice in lisjake, katerih je v Wash-
ingtonu vse polno, pa jim nihče
ne pride na sled.

Rojaku D. R.

V pismu vprašujete, če ono pa-
tentno zdravilo res ozdravi vse
bolezni kot je rečeno v oglasu in
če res prežene tudi slabo sapo.
Natančno mi ni znano, zaradi
sape pa toliko: Pišite Skazi in ga
vprašajte, koliko denarja potre-
buje. Odgovor vam bo vzel yso
sapo, dobro in slabo.

Neki ljubljanski list piše:

V Parizu so začeli kovati kovan
denar.

Za božjo voljo, testenega ali
papirnatega vendar ne kujejo.

"Slovenski Narod" in "Slove-
nec" ses tršno prepirata. "Slove-
nec" namreč piše v svojih po-
ročilih dosledno "srbski kralj".
"Narod" pa piše "naš kralj".
"Narod" sedaj predbačuje "Slove-
nec", da je začasa Avstrije do-
sledno pisal "naš cesar".

Po našem mnenju ni med kra-
lji in cesarji nobene razlike, in
če bi Lah i zasedli celo Jugosla-
vijo, bi se slovenski "rodoljubi"
klanjali italjanskemu kralju.

V Ljubljani je bila obsojena
neka ženska zaradi razzaljenja
njegovega visočanstva kralja Pe-
tra na pet mesecev ječe.

Njegovo visočanstvo kralj Pe-
ter se ni s tem prav nič prijubilo
slovenskemu narodu.

Pa pravijo, da smo Slovenci
enostranski! Le prečitajte tale
oglas v ljubljanskem "Slovenec":

Prodajam: železniške prago-
ve, les za kurjavo, tavoletе iz bu-
kovega lesa, pnevmatiko, vino, li-
mone in brinjeve jagode.

Bog ve, če ima tudi tiče mle-
ko naprodaj.

Ali se vam kaj cede sline, rojaki?

Star vinski konjak je pravo živ-
ljenje vzbujajoče sredstvo. Liter-
tega konjaka pošilje za 68 kron
(manj kot en dolar) Benedikt
Hertel, veleposelnik v Konjicah
na Štajerskem.

Osebna vest.

Upravnica največjega sloven-
skega katoliškega dnevnika v Chi-
cagi se je posvetila slavnikaški
obrti.

Ta pa ni izbirčen.

Neki duhovnik v Rumi, Slavo-
nija, išče potom nekega ljubljans-
kega lista kuharico, sobarico in
deklico za vsa dela.

Zdravljenje z vinom.

Rojaki se gotovo spominjajo
poročila, da je bil aretiran v Gary
rojak Milošič, ki je kopal otroka
v vinu. Glas Naroda je pobral ti-
sto poročilo po angleških listih,
nakar mu je poslal Milošič slede-
či popravek:

Čital sem svoj okrašen do-
pis, ki so ga preobrneli v India-
napolis ta velike glave, Pa to ni
resnično, kar so oni pisali. Zdrav-
nik mi je priporočil, naj kopljem
v vinu svojo bolno hčerko. Res
sem naredil tristo galonov vina
in kopal otroka vsak večer v dveh
galonah. Naenkrat pa pridejo zlo-
činci in mi poberejo vsa zdravila.
Tako prosim, da se ta oglas ta-
ko predrugači, če hočete, da bom
imel z vami kaj oprava.

Do tukaj je popravek dober in
smo mu vrjeli, ko smo ga preči-
tali.

Zelo je pa sumljiv zadnji stav-
ek, ki se glasi:

Sedaj sem v ječi. — Frank

Milošič.

teri dobičkarje itd. Prej smo bili
sužnji Avstrije, sedaj smo pa Sr-
bije. Država je brez denarja, kar
se tiče srebra ali zlata, za papir
se pa nikjer nič ne dobi. Za časopomož, uradnika v Zabukovej, ker

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1906

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URAONIKI:
Predsednik: MIHAIK ROVANSEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 108 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PIELER, My. Minn.
Skladnik: GEO. L. BROCKEL, My. Minn.
Skladnik neposredni: LOUIS CORVELLO, Baska, Ohio.
VRHOVNI ZDRAVNIKI:
Dr. JOE V. GRAHNE, 348 E. Ohio St., N. Pittsburg, Pa.
ANTHONY MOTE, 941 Ave. E., St. Cloud, Minn.
VAN VARGA, 518 N. Main St., Pittsburg, Pa.
NADZORNIKI:
JEROME J. PORENTE, box 175, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 48, My. Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 84, Export, Pa.
PRAVNI ODBORI:
JOSEPH FLAUTZ, Jr., 423-7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 824-2nd Ave., Duluth, Minn.
WATY POGORELEC, 1 W. Madison St., Room 608 Chicago, Ill.
ZDRAŽEVALNI ODBORI:
SUDOLF PERDAN, 6028 St. Clair Ave., N. Cleveland, Ohio.
FRANK SHABEC, 4464 Washington Street, Denver, Colo.
JEROME KRESKAR, 407-8th Ave., Johnstown, Pa.

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne poljkatve naj se po-
slajo na glavnega tajnika. Vse prijabe naj se pošiljajo na predsednika poročnega
odбора. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška sprave, se naj
pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na obilen pri-
stop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lastnici. V blagajni ima
skoraj \$300.000. (tristisoč dolarjev). Bonički podop. odškodnin in posrtnin je
plačala še nad podrugl milijon dolarjev. Jednota steje okrog 3 tisoč rednih članov
(ic) in okrog 3 tisoč otrok v mladinskem oddelku.

Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam kjer ga
še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor eli postati član, naj se zgani pri taj-
niku bližnjega društva J. S. K. J. i. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na
glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

vojne so delavci toliko zaslužili
da so se komaj, komaj preživeli.
Če je bil družinski oče v vojni, je
dobil družina malenkostno
podporo. Na najboljšem stališču
so bili kmetje. Buče, korenje in
repa ter drugo se je dražje prodajalo
kot pred vojno najboljša pšenica.

Največ so izgubili delavci.
Posebno na slabem so oni Ameri-
kanci, ki so poslali pred vojno v
domovino po tisoč dolarjev, v
imajo sedaj zapisanih v hranilnici
samo pet tisoč kron. Sedaj bi se
dobil za tisoč dolarjev osemdeset
tisoč kron, kar je pa lepa razlika.

Kapitalisti in trgovci delajo straš-
ne dobičke. Ko so hodili na nabo-
ro, so podkupovali vojaške zdrav-
nike s tisočaki in vsled tega niso
bili potrjeni.

Se dosti bi vam rad napisal, pa
ne vem, če boste sprejeli to pismo.
Podpisati se ne morem, kar bi me
gotovo zaprli, če bi mi prišli na
sled. Pozdravlja vas vaš bivši na-
ročnik.

Novice iz Jugoslavije

Nova ulična imena v Mariboru.

Odsek za nove ulična imena v
Mariboru, v katerega so bili po-
klicani šolski svetnik Jerovšek,
gimnazijski ravnatelj dr. Tomlin-
šek in podpolkovnik Žunković, je
končal svoje delo in je izročil
mestnemu magistratu obširno po-
ročilo, kako se naj posamezne ulice
prekriste. V tem poročilu nasvetu-
je med drugim naj se prekrsti
Domplatz v Slomšekov trg,
Schmidgasse, Jurčičeva ulica (v
tej ulici je Jurčič izdal "Slov-
Narod"), Eugenstrasse in Bis-
marekstrasse v Majstova cesta,
Freihausgasse v Tattenbachova
ulica, Kaiser Josefstrasse v Miloš
Obilica cesta, Luthergasse v Tru-
barjeva ulica Schillerstrasse,
Gregorčičeva cesta, Tegethoff-
platz, Jugoslovanski trg, Schmid-
ergasse, Strossmayerjeva ulica,
Carnerstrasse, Askercjeva cesta,
Elisabethstrasse, Karagjorgjevič-
eva cesta, Goethestrasse, Prešerno-
va cesta, Reisergrasse, Cankarjeva
ulica, Tappeinerplatz, Zrinskega
trg, Sophienplatz, Trg svobode,
Tegethoffstrasse, Aleksandrova
cesta, Radetzkygasse, Kraljevič
Marka ulica, Schaffnergasse, Gun-
duličeva ulica, Duhačgasse,
Gajeva ulica, Mozartstrasse, Sme-
tanova ulica, Custozzagasse, Beo-
gradska ulica, Franz Josefstrasse,
Frankopanova cesta, Gottschal-
gasse, Preradovičeva ulica, Gruen-
delgasse, Puškinova ulica, Kaiser
Wilhemplatz, Kralja Petra trg,
Redtenbachergasse, Jan Kollarje-
va ulica, Wilhelmstrasse, Focha-
va cesta, Richard Wagnerstrasse,
Dvorakova cesta in Wildenrafer-
gasse, Sobiskega ulica.

Umrl

je v Gorenji vasi posestnik, me-
sar in gostilničar g. Janez Peres-
cutti, v Ptuj pa posestnik in
čevljarški mojster, g. Marko Pa-
vlinič.

Sramota.

V pisarni župnava v Kropi še
vedno vise slike avstrijskega ce-
sarja Franca Jožefa, bolgarskega
kralja Ferdinanda in turškega sul-
tana Mehmeda. Nevtrjetno! Ali
pričakujeta gospod župan in nje-
gov opreda, župnik Oblak, oba
strastna šusterščičeva vstajenja
propadle Avstrije? Na to pač ča-
kati zaman. Pristojna oblast naj
poskrbi, da takoj izginijo one si-
ke iz občinske pisarne in se nado-
meste s slikami kralja Petra in
regenta Aleksandra. Pričakujemo
to z vso gotovosajo.

Kako je odbila Avstriji zadnja ura?

ČLAN JUGOSLOVANSKE DELEGACIJE POROČA, KAKO JE PODPISAL DNE 10. SEPTembra ZASTOPNIK AVSTRIJE SMETNO OBSODBO NEKDAJ TAKO MOGOČNE MONARHIJE. JUGOSLOVANSKI DELEGATI NISO PODPISALI.

Krasno jesensko jutro, nikjer oblaka, komaj malo megle. Tilo, kakor po baržanu, drsi avtomobil po skrbno izmitem asfaltu Buljovskega gozda. Svež, vonjav zrafi veje iz lesa in obliva obličje. Kako dobro to de človeku, ki je prebil vse poletje med knjigami in ljudmi, sredi prahu vročine in vrišča milijonskega mesta.

Ob Seni smo. Mirno vali lena reka svoje temne vode proti o-
anu. Navzgor, nizdol vozijo parniki in vsaki njih vlačí tri, štiri
je za seboj. Ob bregu se naklada in izklada blago, tupatam z mo-
gočnimi stroji. Povsod delo, povsod blagostanje.

Dalje vrvi avtor obil po gladki cesti mimo skromnih delavskih
hiš, mimo bogatih palač. Skoro nikjer ni videti slabo opravljenega
človeka. Moški, so vsi na delu, le otroci in ženske zvedavo gledajo
za avtomobilom, nosečim oficijelni znak: prekrizano francosko ko-
kardo na sprednji šipi. Nikjer ni videti prazničnega razpoloženja,
nikjer najmanjše zastavice.

In vendar je svečen današnji dan. Eden najpomembnejših med-
narodnih dogovorov, ki so se kdaj sklepali, se ima podpisati da-
nes, pakt, ki ga bodo naši otroci in pozni potomci poznali pod ime-
nim "Senžermenski mir". Z njim se zrušijo tisočletne institucije v
prah, z njim izgubi svojo moč ena najstarejših in nekdanj najmo-
gočnejših vladarskih hiš sveta in narodi, ki jim je gospodovala, po-
stanejo svobodni.

Pred nami, za nami hite avtomobili, vsi v isti smeri. Vedno
gostejše postajajo vojaške straže, ki z zastavicami kažejo pot. Še
mal ovinek id v Saint-Germainu smo. Tu tvorijo straže že nepretrgan
kordón, ki pa nima dosti posla, kajti ljudstva je razmeroma malo,
komaj več nego pri kaki boljši poroki na deželi.

Grad, v katerem se ima podpisati mirovna pogodba, je eno naj-
starejših francoskih poslopij, kojega prvi postanki segajo v enajsto
stoletja nazaj. Krasna kapelica sv. Ludovika je starejša nego slo-
vita Sainte-Chapelle v Parizu. V senžermenskem gradu so stanovali
francoski kralji Ludovik Sveti, Henrik IV., Ludovik XIII. Tu se
je rodil 5. septembra 1638. leta Ludovik XIV., najmočnejši fran-
coskih kraljev. Tu se je podpisal leta 1570. mir med katoliki in pro-
testanti — "paix boiteuse et malassise" — ter leta 1679. mir med
Ludovikom XIV. in knezom brandenburskim. V Napoleonovi dobi
je bil grad kavalerijska šola, potem vojašnica, slednjiše kaznilnica.
Napoleon III. je poslopje prenovil in v njem namestil muzej. Na
slikah se kaže poslopje dosti impozantnejše nego je v resnici. S svo-
jimi ogelnimi stolpi ter okraski iz kamnja in opeke dela nekako
isti vtis kakor biziša Rosavska vojašnica na Dunaju, samo da stoji
na neprimerno lepšem prostoru.

V stolpu cerkve bije ura tričetrt na 10, ko se ustavi naš avto-
mobil pred grajskim mostičem. Lakaj zunanega ministrstva nam
pomaga iz voza, uradniki s Quai d'Orsay na sprejmo. Na dvorišču
zopet vojaštvo, francosko in italjansko, razen tega mnogo žurnali-
stov in fotografov. Po razmeroma ozkih stopnicah vodi pot v prvo
nadstropje, kjer je zborovalna dvorana že skoraj polna.

Kdor je videl pred vojno polnoštevilen "corps diplomatique"
v Londonu ali na Dunaju, je imel že pri podpisovanju mirovne po-
godbe v Versailles vtis, da so se časi korenito izpremenili. Toda v
Versaillesu je dala krasna dvorana, svetoven umotvor, ceremoniji
vendar vse drugačen okvir nego ga more dati senžermenska dvora-
na. Da ni geoloških kart in znanstvenih napisov o paleolitični dobi
na stenah, bi človek mislil, da je v kaki boljši srednješolski telo-
vadnici.

Točno ob 10. uri vstopi Clemenceau v spremstvu Pichonovem.
Clemenceau nosi črn žaket, navaden trden klobuk, sive rokavice.
Obraz mu je resen in resen ostane mož tudi, kadar pozdravlja; ce-
lo kadar se nasmehe, ostanejo stareu oči pod košatimi obrvmi res-
ne, skoro otožne. Naglo koraka proti svojemu sedcu, ki je pred
srednjim oknom stene proti terasi. Na njegovi desni sede ameriški
delegatje Polk, Bliss in White, poleg njih Francozi Pichon, Klotz,
Tardieu, Cambon. Poleg teh je nameščena italjanska delegacija s
Tittonijem na čelu, dalje sede trije Belgijci, poljski delegat Dmof-
ski, poleg njega Paderewski s svojim finim, umetniškim obrazom,
globoko izrezanimi obratniki in košatimi lasmi; češka delegata
Kramar in Beneš, dalje dva Kitajca, en Kubanec; rumunski in ju-
goslovanski sedeži so prazni. Ob predsednikovi levi so štirje britan-
ski zastopniki z Balfourjem na čelu, dalje zastopniki Kanade, Av-
stralijske, Južne Afrike in Nove Zelandije. Sledje japonski delegatje
Chinda, Matsui in Ijuin, poleg katerih so mesta za avstrijske dela-
gate. Razen delegatov je v dvorani kakih sto povabljenec, večino-
ma članov raznih delegacij, diplomatov itd. Rumunskih gostov je
mnogo, jugoslovanskih zelo malo, med njimi dr. Vošnjak, ki je pri-
nesel oficijelno poročilo prvega delegata Pašiča, da jugoslovanska
delegacija ne more podpisati, dokler ji vlada ne pošlje novih in-
strukcij.

Ob desetih in deset minut vstopi avstrijski zastopnik Renner
v spremstvu dveh članov avstrijske delegacije. Renner je srednje-
velik, čokot mož, brez dvoma najbolj rejen v dvorani. Okroglo-
liččen obraz, kratka brada, male oči za zlatimi naočniki, zatekel vrat,
tip dunajskega meščana. Črna suknja mu je, kljub vsej neizmerno-
sti njegovega telesa, skoro prevelika. Dočim sta njegova gladko o-
brita in gladko počesana spremljevalca bleda in nekoliko nervozna,
ne kaže Renner niti najmanjše razburjenosti. Ko dospe do svojega
sedca, se obrne proti Clemenceau, se kratko pokloni in sede. Na
steni tik sedežev avstrijske delegacije stopi muzejki napis: "Espe-
ces eintes", na nasprotni strani pa: "Especes emigrees".

Ob desetih in dvanašet minut vstane Clemenceau in izpregovori
besede:

"Seja je otvorjena. Pogajanja, ki so se vršila, da se doseže so-
glasje med zveznimi in družinimi državami v svrhu mirovnega
sklepa, so zaključena. Podpisal sem izjavo, da je besedilo v podpis
predložene pogodbe istovetno s tekstom, ki ga je dobila avstrijska
delegacija. V imenu zveznih in družin držav pozivam gospoda kan-
celarja Rennerja, da blagovoli podpisati pogodbo".

Kancelar Renner vstane in gre v sredo dvorane, kjer leži, prav
pred Clemenceaum na mali mizi, mirovna pogodba. S krepko pote
zo podpiše, istotako priloge.

Za Rennerjem podpisujejo Amerikanci, potem Angleži, Italja-
ni, Japonci, Kitajci, Grki, Poljaki, Čehi itd. Clemenceau je podpisal
ob 10.31 minut. Rumuni in Jugoslavlani niso podpisali.

Ob 11. uri in 10 minut je vse gotovo. Predsednik Clemenceau
vstane in izpregovori besede: "Gospodje, podpisovanje je završe-
no, seja je končana".

Ob enajstih 15 minut zapusti Renner dvorano, ki se začneja
počasno prazniti.

Požar v zalogi, vsebujoči 52.000.000 kubičnih čevljev plina.

Tragedija je doživljena. Stare Avstrije, kakršno smo poznali mi
in kakršne se bodo spominjali le še naši otroci, te Avstrije, ki nam
je bila dostikrat trda mačha, ni več. Na njenem mestu so nastale
nove države, med katerimi je Avstrijska republika najmanjša in dan-
es tudi gospodarsko najslabša.

Kar se tiče forme, je bil sklep Senžermenskega miru prav skrom-
na ceremonija. Še dosti skromnejša nego ona, ki se je vršila 28. ju-
nija v Versaillesu in ki je započela usodo silnega nemškega cesar-
stva vsaj za nekaj let. Tudi kar se tiče markantnih, tekom pogajanj
poleg Clemenceaua največ imenovanih osebnosti, je pazen opazo-
valec v Saint-Germainu pogrešal marsikatero. V kongresni dvorani
iz raznih vzrokov niso bili navzoči delegatje: Wilson, Lansing,
House, Lloyd George, Winston Churchill, Orlando, Sonnino, Sa-
landra, Barzilai, Pašić, Trumbić, Zolger, Venizelos in mnogi drugi.

Največjo pozornost je vzbujal seveda zastopnik nove Avstrije
kancelar Renner. Splošni vtis je bil, da mož izberno razume to, kar
Francoz nazivuje "Contre mauvaise fortune bon coeur". Name je
seveda delala njegova zakrknjena prijaznost drugačen vtis nego na
marsikoga drugega v dvorani. Med tem ko so drugi podpisovali, je
stopil marsikomu v duhu pred oči Metternich, Karel V., celo Karel
Veliki. Danes sedi tu kot edini zastopnik ostanka države, o kateri
se je trdilo, da v nji solnce ne zatone, gospod Renner. Vse, kar je
bilo le mogoče, se je zgodilo, da se ohrani mož pri dobri volji, kajti
za njim stoji strah zedinjenja Avstrije z Nemčijo. Kdor razmere
pozna, zanj seveda ni dvoma in on ve, da je sloviti člen 61. nove
nemške ustave kategoričen imperativ, čisto neodvisen od dobre
volje Rennerjeve. Najbolj nevaren je ta člen za Francoze, a tudi
sam Jugoslovonom utegne v gotovem slučaju postati usodepolen.
Za ostali svet bi bilo seveda skoro boljše, da se zedinjenje izvrši prej
nego postane Nemčija godna za revanšo, kajti pangermanisti bi s
tem izgubili objekt propagande, svojo "raison d'être", in avstrijski
Rennerji bi misel na osvetlo v Nemčiji prejkone slabili; gotovo
bi je ne okrepili. Danes je Francija v svojem boju proti členu 61.
nemške ustave skoro osamljena. Angleži in Amerikanci bodo težko
glasovali za represalijo: okupacijo desnega brega renskega.

Zitaciine so besede, ki jih je kancelar Renner izustil v privat-
nem pogovoru neposredno po sklepu miru: "Zmagovalec, ki ve ce-
niti premaganca, s tem krepi sam svoj uspeh. Premaganci smo mi.
In vendar nam je nesreča podarila svobodo. Oprostila nas je oslabe-
la dinastije in pretregala je vez med nami in narodi, ki se niso nik-
dar razumeli, ni z nami — ni medsebojno. Naš položaj seveda ni la-
hek. Imamo sicer ognjišče, a brez kuriva; imamo tvornice, a brez
sirovin; imamo blagajne, a v njih je nagromaden papir...."

Zakaj je vzbujal zgodovinski dogodek današnjega dne tako ma-
lo zanimanja? Ali je morebiti tega kriv sicer rejasen, a radi tega
ne manj globok splošen občutek, da ostane senžermenski traktat
vsemu naporu vkljub vendar le popisan list papirja — lettre
morte?

Slovenec, morilec carja Nikolaja?

Celjska "Nova Doba" poroča:

"Slovenec Milan Gorup, doma iz Kranjske, je bil začetkom
vojne v Rusiji in se je kasneje prostovoljno prijavil kot prvi v ju-
goslovansko legijo. V legiji je ostal, dokler se niso pričela v njej
pojaviati nasprotstva. Nato je vstopil v armado Kerjenskoga. V
ofenzivi Kerjenskoga se je tako hrabro boril, da je prišel z golo sab-
ljo med prve nemške vrste. Nemci so ga zajeli. Ko ga je nemški
častnik pozval, naj se vda, je izjavil, da se preda samo z orožjem
v roki. In res je hodil v nemškem vjetništvu z orožjem. Ko ga je
nekega dne srečal nemški general, je začuden vprašal, kako da ru-
ski vjetnik hodi z orožjem. Nemci so pozneje izvedeli, da je Avstri-
jec, a ga niso izročili Avstriji, marveč so uvedli proti njemu kazen-
sko postopanje. Medtem pa je Gorup pobegnul nazaj v Rusijo, vsto-
pil v boljševiško armado in bil dodeljen boljševiškem poveljniku
v Sibiriji Bersinu. Ta ga je komandiral v Tobolsk, da straži carja
Nikolaja. V krogih naših vjetnikov v tamošnji bližini se je splošno
in z gotovostjo trdilo, da je Gorup brez povelja izvršil umor na car-
ju in njegovi rodbini. Pozneje se je boril proti čeho-slovaškim legi-
jam, bil od njih vjet, postavljen pred sodišče in ustreljen.

Odgovornost za to vest prepuščamo "Novi Dobi". Zanimivo pa
bi bilo, dognati, kaj je na tem resnice, in kdo je ta Milan Gorup.

Jugoslavia irredenta

"Regnicoli" v Trstu.

Pod Avstrijo je bilo v Trstu energično pri vladi, ki se doslej
oko 40.000 do 50.000 regnicolov. Pod Avstrijo je bilo v Trstu
Sedaj se vračajo in svojih reči, gočitev dobre eksistence. Ti "re-
gnicoli" bodo še velika nadloga in kolikor so jih sploh pustili pri svo-
jem begu iz Trsta, seveda ne do-
be. Imeli so velik shod, na kate-
rem so sklenili, da bodo zahtevali

Zamenjanje zemljišč v Jugoslaviji z nemškimi zemljišči

Zemljišča nemških državljanov v Jugoslaviji so na podlagi urede-
be celokupne vlade z dne 30. aprila 1919 zaplenjena in imajo po
sklepu pariške konference veljati kot odplačilo za vojno odškodni-
no. Lastniki se smejo regresirati napram Nemški Avstriji. V tem
položaju je nemogoče, da bi sekve-
stri dovoljevali, da se iz proste
roke nakupujejo zemljišča. Ta tre-
nutek bi mogel kaj takega dovo-
liti le minister za trgovino in in-
dustrijo, denar pa bi se položil
do odločitve ali pripade ententi
ali v jugoslovanski odškodninski
sklad. Vse drugačen je položaj
jugoslovanskega imetja v Nemški
Avstriji. Res ga ta država sedaj
še zadržuje, vendar se v Parizu
mu predpisu mirovne pogodbe,
da ga mora brez vsakterih po 1.
novembru 1918 nastalih novih
davkov, na prosto razpolago pre-
pustiti našim državljanom. Ni iz-
ključeno, da se bo položaj v prid
nemško-avstrijskim državljanom v
našem ozemlju izboljšal, ako Nem-

ška Avstrija prevzame bremena, ako odpade zaplemba. Svariti mo-
ki bi se sicer iz njihovih imetij rano še vedno odločno, da se
pokrila. Eventuelne menjalne po- nemškim državljanom za njihovo
godbe morejo veljati torej z inetije v Jugoslaviji kaj izplačuje
pripravljalni keraki, kot predpo- ali pa jim na isti račun odstopa
godbe, katere dobe veljavo še le, kaj našega imetja v inozemstvu.

ZBOROVANJE KOMUNISTOV. ESTONSKA DOBI DENAR OD RUSIJE.

Ženeva, Švica, 27. decembra.

Mednarodni kongres socialistič-
nih in komunističnih dijakov je o-
tvoril danes svoje zasedanje. Zbra-
nih je bilo nekako 30 angleških,
švicarskih, jugoslovanskih, av-
strijskih, čeških in ameriških
delegatov.

Kongres se bo v glavnem peč-
el z vprašanji propagande med uče-
ni upala ngovarjati že sklenjene
to se mladino vseh narodov.

Kolajna zmage.

Francoška vlada je predložila
parlamentu zakonski načrt za na-
pravo spominke kolajne inte-
ratiirancev, ki se bo imenovala
"kolajna zmage".

Razmišljeno.

Služabnica: — Gospod profe-
sor, štoklja nam je prinesla ma-
lega fantička!

Profesor (pri delu): — Dajte
ji za trud nekaj denarja, otroka
pa postavite ta čas v kot!

Najzanimivejše, najcenejše in najbolj popularno čtivo vam je na razpolago.

Slovensko-Amerikanski Koledar je izšel za leto 1920.

Veliko več slik kot prejšnja leta.

Najbolj izbrani članki, opisi, razprave, pove-
sti, šale, zanimivosti.

Stane 40 centov.

Izrežite ta kupon, pridenite za 40 centov štempsov ter po-
šljite nam.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Tempotom naročam Slovensko-Amerikanski Koledar za
leto 1920 ter prilagam za 40 centov štempsov.

Ime

Naslov

Mesto in država

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA

5. JULIJA 1908

INKORPORIRANA

27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN PEKEC, 4459 Wash. St., Denver, Colo.
Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 33, Leadville, Colo.
Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4b64 Wash. St., Denver, Colo.
Zapisnikar: ROBERT ROBLECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.
Glavni blagajnik: JOSIP VIDEČIĆ, 4485, Logan St., Denver, Colo.
Zaupnik: FRANK ZAITZ, 514 W. Cestnut St., Leadville, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: JOHN GERM, 734 Moffat Ave.
MIHAEL KAPSCI, 508 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
GEORGE PAVLAKOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON KOČEVAR, 1296 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
JOHN KOČMAN, 1203 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
FRANK CANJAR, 500-501 — 45 Ave., Denver, Colo.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

Predsednik: FRANK BOYTZ, RR. 2, Box 132, Pueblo, Colo.
FRANK MARTINJAK, Box 239, Ely Minn.
PETER GESHELL, 4464 Wash. St., Denver, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKETT, 4457 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vse denarne nakaznice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepisne račune pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

DOHODKI Z. S. Z. ZA MESEC NOVEMBER.

Št. društva	Št. Sklad	Bol. podp. Poškodbe	Rever. sklad	Št. sklad	Tiskovine	Vz. zdravnik	Posob. Asoc.	Skupaj
1.	\$89.82	\$92.25		\$12.30			\$61.41	\$255.78
2.	\$148.73	\$155.25		\$21.60	\$75		\$5.59	\$331.92
3.	\$23.86	\$24.00		\$3.00				\$50.86
4.	\$119.18	\$117.75		\$15.10				\$252.03
5.	\$23.18	\$28.50		\$2.70	\$1.75			\$56.13
6.	\$63.37	\$63.75	\$2.00	\$8.55	\$2.00	\$2.15		\$139.92
7.	\$31.85	\$33.00		\$8.80			\$31.85	\$107.50
8.	\$43.70	\$48.00	\$2.00	\$5.60				\$99.30
9.	\$2.91	\$3.00		\$4.00				\$6.31
10.	\$22.32	\$24.00		\$3.30	\$25	\$25		\$50.12
11.	\$6.99	\$9.00		\$1.20				\$17.19
12.	\$17.29	\$18.00		\$2.40				\$37.69
13.	\$25.37	\$30.00		\$3.70				\$59.07
14.	\$7.21	\$6.75		\$9.00				\$14.86
15.	\$118.61	\$126.00	\$1.00	\$16.40	\$50	\$75	\$55.22	\$318.48
16.	\$19.85	\$21.75		\$2.90				\$44.50
17.	\$8.70	\$9.75		\$1.30				\$19.75
18.	\$16.04	\$18.75		\$2.50				\$37.29
19.	\$46.72	\$47.35		\$5.90	\$2.75			\$102.72
20.	\$40.61	\$16.75						\$57.36
21.	\$19.72	\$22.50		\$5.20				\$47.42
22.	\$19.05	\$15.75		\$2.10	\$2.50	\$50		\$39.90
23.	\$6.19	\$9.00		\$8.00				\$15.99
\$921.27		\$940.55	\$10.00	\$126.65	\$10.50	\$3.75	\$154.07	\$2167.09

IZDATKI Z. S. Z. ZA MESEC NOVEMBER.

Št.	Bol. podp.	Operacije in poškodbe	Dr. izdat.	Skupaj
3.	\$121.00	\$100.00		\$221.00
5.	\$62.00			\$62.00
8.	\$97.00			\$97.00
9.	\$16.00			\$16.00
10.	\$20.00			\$20.00
11.	\$10.00			\$10.00
14.	\$142.00			\$142.00
16.	\$168.00			\$168.00
20.	\$40.00			\$40.00
22.	\$30.50			\$30.50
23.	\$68.00			\$68.00
24.	\$78.00			\$78.00
\$852.50		\$100.00	\$84.95	\$1037.45
				\$2167.09

Frank Skrabec, za november \$ 6.50
Dom Sloven. Društvo za stanarino \$75.00
Popr. pis. stroja in poizlačni pečati za cert. \$ 3.45

Skupni dohodki za isti čas \$2167.09
Preostanek za mesec november \$1129.64

Z bratskim pozdravom

Frank Škrabec tajnik.

PREMEMBE ČLANOV IN ČLANIC ZA MESEC NOVEMBER.

K dr. št. 1: Zopet sprejeti: John Novak, cert. 1381; John Sajovec, cert. 2020.

Suspendirani: Matt Krapac, cert. (?) ; Tom Banak, cert. 1481.
Prestopili od dr. št. 5 k dr. št. 1: Matt Jamnik, cert. 1893; Johanna Jamnik, cert. 1894; Frank Peršič, cert. 2160; Jerry Krašovec, cert. 1725.

K dr. št. 3: Zopet sprejeta: Josephine Smrčkar, cert. (?) .
Od dr. št. 5: Suspendiran: Horvat Joseph, cert. 517.

K dr. št. 9: Pristopili: Mary Arko, roj. 1903, cert. 2250 za \$500 in \$1.00 bol. podpore; John Mikulaž, roj. 1901, cert. 2251 za \$1000.00 in \$2.00 bol. podpore.

K dr. št. 11: Zopet sprejet: John Plementash, cert. 1285.
Od dr. št. 14: Povrnili se od vojakov: Gregor Strekel; postane zopet zavarovan za (?) in \$1.00 bol. podpore.

Zopet sprejeti: Kogovšek Mary, cert. 2040; Kogovšek Frank, cert. 1871; Prine Victorija, (?) .
Zvišala smrtnino iz \$250.00 na \$1000.00: Josephine Perko, cert. št. 1621.

Na novo pristopila: Antonija Stupnik, roj. 1903, cert. 2252, za \$1000.00 in \$1.00 bol. podpore.

Prestopila: Cessar Anna, cert. 2055; Cessar Anton, cert. 1273.
Od dr. št. 21: Odstopil: Frank Merhar, cert. 1851.

Z bratskim pozdravom

Frank Skrabec, tajnik.

Pojasnilo članstvu Z. S. Z.

Gotovo si cenj. članstvo ZSZ, bora ZSZ, br. Frank-Boitz je spomnil, da se ostala dva združevalna sal, spogel in potrdil nekakšno redobornika ni ne brigata za zdru. solucijo, ki je gotovo samo njemu žite, da je jima deseta brigada, če povsem, ker izmed dvanajstov člase združitev izvrši ali ne. Toda nov je nihče ni odobral. Ne izj. drugi člani, kar se tiče mene, sem mo dlake v jaju, kajti združitev vedno za združitev. Se predno sem se ho moralo izvršiti prej ali pošel na peto redno konvencijo v Co. zanje. Napredka ne moremo pri-lorado Springs, Colo., je bila moja čakavati ne pri tej ali oni organi-zelja, da bi se na konvenciji kaj začeli. Ako si hočemo zagotoviti ukrenilo v prid združitvi. Spre-naš) podporo, za katero smo se jeli smo resolucijo in izvolili tri zavarovalni, je potrebno, da se člani v združevalni odbor. Reso-združevalni v močno organizacija, bucija ni odgovarjala vsem potre. Zadržna eridemija nam je dala ham, vendar sem bil vesel, da smo skušnjo, kako potrebna je združite-vsnj nekaj storili. Ko je pa kon-tev, in največ je bila prizadeta na-vencija minila, smo šli vsak na ša organizacija ZSZ.

K opomnu brata Boitza moram se toliko pripomniti, da se nekaka-Škrabec precej pisal v vseh gla-ni-čial pojasnila odvnetika, za-silnih slovenskih Jednot in Zvez v kaj da JSKJ, ni v sedanjih pogor-pri združevanja, za kar mu se de-bi. Ali se ne glasi točka C. takole: nes čestitam. Pisal je tudi meni. Rezultat moje zahteve je bil, da dr. naj se zdravim in prišnem kaj so zavarovalniški oddelki v dr-delati za združitev. In res sem ta-žavah Illinois, Pennsylvania in kaj pisal na vse glavne tajnike in v Colorado odgovorili, da soglasno pa na predsednika združevalnega odobravajo združitev načrt in odbora SNPJ, kaj mislijo o združ-šitveni resoluciji ZSZ. Tajniki pravi: Zavarovalniški oddelki v JSKJ, SNPJ, in SDPJ, so mi od-govorili, da se to resolucijo za en-larst š ne vpošteva kajti vsaka kega čudnega zakona v tej drža-organizacija, bo morala, popustiti vj, na katerega se sklieuje zavaro-nekdiklo, če homo hoteli doseči valniški oddelki, da ne more do-zaželjeni cilj, in jaz sem se tudi voliti združenja iz razloga, ker se strinjal z njimi. Od predsednika nimaajo vse prizadete organizacije združevalnega odbora SNPJ, g. poslovilnice v Minnesota. Pisal sem Frank Aleša sem pa dobil odgo-povno in na to mi je zavaroval-vor, da se ravno pripravljajo za ninski department v Minnesoti konferenco združevalnega odbora, odgovoril, da dovolji združenja. Kje se bo vsikla, pa že ne ve, misli pa, da v Clevelandu, Ohio. Zato-rej sem čakal in nasledoval kaj se bo ukrenilo.

Na konferenci v Clevelandu so zastopniki naredili veliko delo. Iz-delali so pogodbo, katara odgo-varja pravično za vse organizaci-je. Vse, kdor je že kaj pisal proti združitveni pogodbi ali proti zdru-ženju, so bile le puhle fraze, ki so bile brez vsakih podlag. Zdravih-faktov nihče ne more navesti proti pogodbi, zato je pogodbo še ved-no vpoštevam kot zdravo podlago združenju.

Prosednik združevalnega od-jih nudi minnesotski zavarovalnin-

ski zavarovalniški oddelki, in radi drugih ovir, vsled katerih je po mnenju našega odbora bolje da se za sedaj izpusti Jugoslovanska Katoliška Jednota iz združe-valnega načrta, sem na vašo di-rektivo sestavljen spremenjen zdu-žitveni načrt in spremenišmo zdu-žitveno pogodbo, ki se razlikujeta od originalnega načrta in pogod-be poleg manjših sprememb, ko-ekatere omenjenosti časa itd., v glavnem v tem, da je izpuščeno ime Jugoslovanske Kat. Jednote. Kot sem obveščel, npa vaš odbor pridobiti to Jednoto pozneje za združeno organizacijo.

Te točke sem zato napisal iz po-rečila odvnetika, da bi članstvo ZSZ, jasno pred očmi, zakaj je JSKJ, iz pogodbe izostala.

Kar je društvo izven države Co-lorado, morajo riskirati posebno društveni odborniki ter se vedno bati, kdaj bo društvo vstavljeno s poslovanjem. Poslovilnice ji je ne-mogoče dobiti, ker ni 100odstotno solventna. Če bi tudi bila, ji ne-velja plačevati za eno samo dru-štvo za poslovanje.

Zatorej, bratje ZSZ, ako si ho-čeno zasigurati našo bodočnost in naš obstanek ter da homo zago-tovljeni da dobimo to, za kar smo se zavarovali, glasujmo vsi za združenje. Upam, da bo vsaki gla-soval za DA, kdor ne bo gledal na esobne koristi. Na puhle fraze se ne oziramo. Upam, da bo tudi glavni odbor storil najboljšo na glavni letni seji v prid združitvi.

Vsem članom in članicam ZSZ, želina srečno novo leto. Ostajam za združenje

Frank Martinjak,
drugi član združevalnega odbora
Zap. Slov. Zveze
Ely, Minn., 24. dec. 1919

Save the
Easy Way
BUY W.S.S.

Jugoslavija ima
velike možnosti

AMERIŠKI POROČEVALEC, KI JE POTOVAL PO DEŽELI,
NAM PRIPOVEDUJE O VELIKIH MOŽNOSTIH DEŽELE.
—
NAROD SE OZIRA NA AMERIKO ZA POMOČ.

Poroča Duncan M. Stewart.

Dospeli smo v Solun ob osmih zvečer dne 25. marca, potem ko smo bili na vodi enaindvajset dni. Zasidrali smo se precej izven pri-stanišča, kajti dobili nismo nobe-nega odgovora na naš poziv za pi-lota. Bila je sijajna noč in miri-jade zvezd so svetile na jasnem, temnomodrem nebeškem svodu, ki je posebno značilen za bližnji Orijent. Lepoto prizora so še ve-čale neštivilne lučice na oregu, od francoskih dokov pa do veli-kih pristaniških del Angležev, ki se znani kot temeljna bolnica št. 43.

Naslednjega jutra smo šli na breg, da si ogledamo mesto. Pred svetovno vojno je bil Solun me-sto, ki je šlo nekako pol mili-jona prebivalcev vsake možne na-radnosti, — a predvsem turške, grške in židovske. Le ladje s po-sobnimi dovoljenji francoske vla-de smejo pri k pomolom ter raz-ložiti blago na način kot ga vidi-mo na primer v New Yorku. V So-lunu je treba dogovoriti se kon-traktorjem, ki bo nato razložil blago na težke čolne. Kadar je kak tak čoln naložen do skrajno-sti, ga bosopeti mornarji odvesla-jo na določeno mesto.

Tatvina je prešla v drugo nara-vo pri neštivilnih pristaniških de-lavcih in postopkih, katerih m-goli v skladiščih in pristaniških delih Soluna. Ameriški eksporter bi moral zelo paziti pri vseh pošil-javah, gledati na naravo omota ter tudi računati deset odstotkov več za izgube vsled tatvin.

Ker je bila pošiljatev, za kate-ro sem se zanimal jaz, namenjena

za prevoz preko Srbije, so dale srbske vojaške oblasti na razpo-lago oboroženega vojak. Ni je stvari na svetu, ki bi vzbujala v pristaniških delavcih Soluna večji respekt kot je srbski vojak s puško in nasajenim bajonetom. Neustrašenost in poštenost značita srbskega vojaka. Naš tovor je bil naložen v srbskih državnih skladiščih v Solunu ter se ga je od tam razpošiljalo pod vladnim nad-zorstvom na različne točke.

Od časa, ko so spustili blago s parnika pa na čolne, ni bil niti en paket spuščen s pomočjo strojev. Vsak paket so tudi pozneje prine-sli v skladišča težaki, ki nosijo do šeststo funtov; težke tovore po-drsnih in nevarnih potih. Ti ha-nali, kot jih imenujejo, nosijo pas-iz platna, ki predstavlja glavno o-poro nosilec.

Čevlje se je lahko prodalo po štirideset dolarjev par, vendar pa ni bil del našega načrta, da bi se iznebili blaga hitro. Dežela je bi-la v veliki potrebi glede vsega, kar smo prinesli tjakaj in ljudje so imeli denar, da plačajo vse, brez ozira na ceno. Hoteli smo po-rabiti to pošiljatev za to, da do-ločimo, če je Amerika v stanju producirati gotove vrste blaga, s katerega bi bilo najti trajen trgu, to je reden, zanesljiv trg v mirnih časih. Nobena umetnost ni proda-jati sedaj blago v Evropi ali dru-god. Da pa bi ta izjava ne zaved-la kakega k misli, da ni nič sli-čnega najti, hočem reči, da je še prav lep trik dobiti od ljudi de-nar.

Vlak v Niš je moral odpotovati drugi strani reke, za železniško

CAPT. SIR JOHN ALCOCK

Te dni je umrl zrakoplovec Alcock, ki je s svojim spremljevalcem prvi preletel v zrakoplovu Atlantski ocean. Svoj polet je izvršil, ne da bi se spustil med celo vožnjo enkrat na morje.

ob šestih zjutraj. Prišla pa je osma ura, a vlaka ni bilo še nikjer. Angleži imajo še vedno precej močno armado v Solunu, a so dali svoje ure za eno uro naprej pred rednim grškim časom. Fran-cozi, katere je bilo tudi opaziti vsepovsod, pa so vrjeli v pariški čas, ki je še za eno uro kasnejši ter uredili vse po tm svojem ča-su.

Bila je kaj pestra ljudska mno-žica, ki se je zbrala na peronu, da stopi v vlak proti severu, dne 19. aprila. Videti je bilo častnike Ameriškega Rdečega Kriza, grške vojaške in kmete v belih kil-jah ter zavijanih opankah, fran-coške in angleške vojaške, srbske častnike in može, zakrinkane žen-ske mohamedanske vere. Videl sem tudi nekaj suhih, a zdravih beguncev, ki so se vračali iz pro-gnanstva domov.

Begunci so bili povečini srbski kmetje, ki so zapustili svoje do-move ter sledili svoji neprema-gljivi armadi preko zasneženih gričev Albanije rajše kot pa da bi padli v roke sovražnika. Pre-živeli so težko dobo izgnanstva v različnih pristaniških mestih Sredozemskega morja ter so se vra-čali sedaj v velikem številu. Njih obleke so obstajale dobesedno iz samih enij. Nekateri so imeli zak-lje povezane krog nog, a večina je bila bosopeta.

Kot ponavadi v Evropi je bilo najti vozove prvega, drugega in tretjega razreda. Jaz sem se na-bajal v nekem vozu prvega raz-reda, a edino dejstvo, ki je pri-čalo o tem, je bila številka 1, na-slikana na vrata. Najti je bila sle-dove bogatega baržunastega tape-ciranja, četero so pa že davno od-rezali in odnesli Nemci. Nikakega stekla ni bilo v oknih in tudi nikake luči, kajti vse, kar je ime-li kako vrednost so Nemci, Bol-gari in Madžari odnesli.

Resnica glede železnice je, da so je držali Nemci po njeni celi dol-žini od Belgrada pa do razdalje petdesetih milj od Soluna in da so pri konečnem umikanju v jesi-ni 1918 uničili vse mostove, po-staje in drugi material. Ta mate-rijal se je počasi popravilo in na-domestilo pozneje do časa, ko pi-šem to. Aprila meseca je bila pro-ga zopet odprta do Niša. Vsakdo poznan nemške metode uničevanja in v Srbiji niso bile prav nič dru-gačne kot pa v severni Franciji in Belgiji.

Le en prizor naj omenim, da dokažem, kako velikansko veselje so moral najbrž občutiti pri uni-čevanju stvari. Na nekem mestu, kjer je šel jeklen most, dolg širi-sto čevljev, preko Vardarja, so poslali dva prazna tovorna vlaka z vso naglico drugega proti dru-gemu in trčila sta skupaj ravno sredi mostu. Obok, ki je podpi-ral most v sredini, so že preje raz-streli in vsled tega si vsakdo lahko misli, kakšna je bila zmeš-zgor in avzdol od te točke, je pre-njavljana. Nasipi v bližini Frei-burga, ki kontrolirajo vodo za šte-velno množico podkev, ostre ži-ve, koles in žrebljev.

postapo, je stalo nebroj zažganih železniških vozov, ki so stezali svoja gola rebra kašiku ter pri-čali o velikosti in moči tevtonske-ga furorja.

Najbolj patetičen prizor pa so predstavljale izruvane trte in murve. Murve nudijo hrano svil-leprejkam za velike sviloprejske naprave v Gergeli. Bila so poseb-no velika in lepa drevesa, ki so bi-la uničena z enim nadareem v na-menu, da se zadosti uničevalni strasti ter uniči to industrijo za številna bodoča leta.

Vinske trte so bile stare, šte-vilne med njimi nad tristo let ter proizvajale čudovito dobro vino, radi katerega je slovel ta okraj. Žalostno je bilo videti te velike korenike, ki so kljubovale viharnem stoletju in katere so ne-govale ljubee roke tako števil-nih generacij vinogradnikov, po-sekane, uničene ter vržene v ja-recke.

Gevgeli je prvo mesto nove srbs-ke države onstran grške meje. Bilo je pozorišče ostrih bojev in niti ent hiša v celem mestu ni o-stala popolnoma neposkodovana.

Vlak je potegnil iz Gevgelija ter se obrnil v severno smer, z naglico dvanajstih ali petnajstih milj na uro. Začasne zgradbe, ki so vršile dolžnosti mostov, predor-ov in zasek, so bile le provizori-čne in vlak je moral vsled tega po-časni voziti. Dospeli smo do Grod-ska o bpetih popoldne in ker je bilo treba novega stroja, smo ime-li časa več kot eno uro. Nemci su-razstrelili vodni tank ter uničili dobavo vode za postajo. Vsled te-fa so morali stroji iti na neko stransko tračnico po vodo. Uniče-nje vodnih tankov je bilo tako popolno kot je mogoče najti to-le pri Nemcih.

Grodška je bil glavni nemški nemški artilerijski stan ter dolgo časa važna železniška postaja. Sedaj pa je le še kup razvalin. Velikanska množina vojnega mate-rijala leži raztresena v bližini, kajti v svojem naglem begu pred zasledujočimi Srbi niso imeli Nem-ci časa uničiti vsega.

Našel sem 52 lokomotiv v do-brem stanju, pet velikih in popol-noma novih škodovih topov in velike množine podkev, ostre ži-ve, koles in žrebljev.

(Dalje jutri.)

POVODNI OB RENU.

Pariz, Francija, 29. decembra. Povodni ob Ren in pritokih pre-kašajo vse slične prikazni v teku zadnjih 38 let ter so povzročile veliko škodo, kot se glasi v poro-čilu iz Mainz na Petit Parisien.

Berlin, Nemčija, 29. decembra. Nižje ležeča zemlja v bližini Mannheim, kjer teče reka Neckar v Ren, in na številne milje nav-zgor in avzdol od te točke, je pre-njavljana. Nasipi v bližini Frei-burga, ki kontrolirajo vodo za šte-velno množico podkev, ostre ži-ve, koles in žrebljev. Na niška transportacija je v gotovih skeijah ustavljena.

Vitez iz rdeče hiše

(Le Chevalier de Maison Rouge.)

ROMAN IZ ČASOV FRANCOŠKE REVOLUCIJE.

Spisal Aleksander Dumas star.

(Nadaljevanje.)

XXIII.

Zopet boginja Pameti.

Papirja niso več našli vzlic dolgotrajnemu iskanju. Vseled tega tudi ni bilo možno dokazati kake zarote. Ravnotako ni razkrilo ničesar zasliševanje kraljice, katere izpoved je Maurice potrdil.

"Toda zarota je obstajala!" je dejal predsednik.

"Ni možno", je odvrnil Maurice. "Občanki Dixmer sem danes pri vrodu objubil, da ji pokažem kraljico, ki je ni bila še nikoli videla. Toda ni nismo ukrenili, kdaj in kako."

"A opremili so jo s svetlečami", je rekel predsednik. "Ta šopek je bil že vnaprej povit!"

"Nikakor ne, kupil sem svetlečice pri neki svetlečarki, ki nam jih je ponudila na oglu Rue de Vieilles-Haudriettes."

"Toda šopek je izbrala svetlečarka!"

"Ne, občan, izbral sem ga sam izmed desetih ali dvajsetih; seveda sam izbral najlepšega."

"Morila pa je kdo medpeten vtiaknil listek vmes!"

"Nemogoče, občan, kajti občanke Dixmer nisem zapustil niti za hip in rabil bi bil polovico dneva, ko bi hotel pri vsaki posamezni svetlečici izvršiti tako operacijo. Simon vendar trdi, da mora biti v vsakem nageljčku skrit tak listek."

"Po tvojem mnenju torej tu ne gre za zaroto, občan Lindy?"

"Seveda gre za zaroto", je odvrnil Maurice. "Jaz sem prvi, ki to potrjujem; samo ne izvirata zarota od mojih prijateljev. Ker pa domovina ne sme biti izpostavljena nobeni bojazni, ponujam varščino in se smatram za vašega jetnika."

"Nikakor ne", je odgovoril Santerre; "ali naj tako postopamo z izkušenim patriotom, kakor si ti? Ako se ti ponuja za jetnika, da jamš za svoje prijatelje, bi se jaz ponudil ravnotako za jetnika, da rešim tebe. Ni še vložena formalna ovadba. Podvojimo svojo pazljivost, ti še posebno, in postreči se nam priti vsej zadevi do dna; toda le, ako zamolčimo javnosti ta slučaj."

"Hvala, poveljnik", je dejal Maurice. "Toda odgovarjam vam, kar bi bili tudi vi odgovorili na mojem mestu. Ne smemo ostati pri tem; iztakniti moramo na vsak način svetlečarke."

"Svetlečarka je daleč, toda bodi brez skrbi, jo že poiščemo. Nadzoruj ti svoje prijatelje, a jaz hočem nadzorovati dopisovanje jetnikov."

Toda niso bili računali s Simonom. Po je čul, da je treba vložiti pravilno ovadbo, je odšel k predsedniku ter mu naznanil, da vloga občanka Tison ovadbo proti aristokratu Mauricu in Lorinu radi njih skrivnih poti in zvijač.

"Pazi se, pazi se, Simon", je dejal predsednik. "Tvoja domovinska gorečnost te zavede še na krivo pot; Maurice Lindy in Henri Lorin sta izkušena patriota."

"To bomo videli pred sodiščem", je odvrnil Simon.

"Pomislil vendar, Simon, da bi bil ta proces pravo pohujšanje za vse dobre patriote."

"Pohujšanje ali ne, kaj meni mar? Ali se morda jaz bojim pohujšanja? Zvemo vsaj resnico o izdajalcih."

"Ti torej vztrajaš pri tem in vlogaš ovadbo v imenu občanke Tison?"

"Jaz sam te ovadam nocoj jakobinec, občan predsednik, ako ne odrediš Mauriceve aretacije."

"Dobro, naj bo", je odvrnil predsednik, ki se je, kakor je bila navada v onih nesrečnih časih, tresel pred njim, ki je najbolj krljčal.

Medtem, ko so bili to ukrenili proti njemu, se je Maurice vrnil v Temple, kjer ga je pričakoval listek s sledečo vsebino:

"Per so siloma prekinili naše stazanje, te brčkone ne bom mogel videti pred jutranjim dnem. Pridi k meni jutro jutro jutro."

Obvesti me o vseh spletkah in zarotah, ki jih je zasledil mojster Simon. Trdi namreč, da je treba vso nesrečo pripisati nekemu nageljčku. Jaz od svoje strani hočem poprašati neko rožo, kje leži vzrok temu zločinu.

Jutri ti povem, kaj mi odgovori Artemiza.

Tvoj prijatelj Lorin.

Maurice mu je odgovoril: "Ni novega, počivaj v miru to noč in zajutruj jutri brez mene. Ker mu radi današnjih dogodkov jutri brčkone ne bo na spregled pred poldnevom."

Kako rad bi bil oni zefir, ki bo imel pravico poslati rožo, o kateri pišeš, poljub.

Tvoj prijatelj Maurice.

N. B. Sicer menim, da ni na vsej zaroti ničesar."

Lorin je bil oni zefir, ki bo imel pravico poslati rožo, o kateri pišeš, poljub.

Tvoj prijatelj Maurice.

N. B. Sicer menim, da ni na vsej zaroti ničesar."

Lorin je bil oni zefir, ki bo imel pravico poslati rožo, o kateri pišeš, poljub.

Tvoj prijatelj Maurice.

N. B. Sicer menim, da ni na vsej zaroti ničesar."

Lorin je bil oni zefir, ki bo imel pravico poslati rožo, o kateri pišeš, poljub.

Tvoj prijatelj Maurice.

N. B. Sicer menim, da ni na vsej zaroti ničesar."

Lorin je bil oni zefir, ki bo imel pravico poslati rožo, o kateri pišeš, poljub.

Tvoj prijatelj Maurice.

N. B. Sicer menim, da ni na vsej zaroti ničesar."

Lorin je bil oni zefir, ki bo imel pravico poslati rožo, o kateri pišeš, poljub.

Tvoj prijatelj Maurice.

N. B. Sicer menim, da ni na vsej zaroti ničesar."

Lorin je bil oni zefir, ki bo imel pravico poslati rožo, o kateri pišeš, poljub.

Tvoj prijatelj Maurice.

N. B. Sicer menim, da ni na vsej zaroti ničesar."

Lorin je bil oni zefir, ki bo imel pravico poslati rožo, o kateri pišeš, poljub.

Tvoj prijatelj Maurice.

N. B. Sicer menim, da ni na vsej zaroti ničesar."

Lorin je bil oni zefir, ki bo imel pravico poslati rožo, o kateri pišeš, poljub.

Tvoj prijatelj Maurice.

N. B. Sicer menim, da ni na vsej zaroti ničesar."

Lorin je bil oni zefir, ki bo imel pravico poslati rožo, o kateri pišeš, poljub.

Tvoj prijatelj Maurice.

N. B. Sicer menim, da ni na vsej zaroti ničesar."

Lorin je bil oni zefir, ki bo imel pravico poslati rožo, o kateri pišeš, poljub.

Tvoj prijatelj Maurice.

N. B. Sicer menim, da ni na vsej zaroti ničesar."

Lorin je bil oni zefir, ki bo imel pravico poslati rožo, o kateri pišeš, poljub.

Tvoj prijatelj Maurice.

N. B. Sicer menim, da ni na vsej zaroti ničesar."

Mornariški tajnik je hotel podeliti admiralu Simsu odlikovanje, on ga je pa zavrnil, češ, da je dovolj drugih častnikov, naprimer njegova dva tovariša, ki zaslužijo odlikovanje.

smo srečali danes zjutraj. Ljuba prijateljica!"

"Katera svetlečarka?" je trepetaje vprašala Artemiza.

"Ej, zaboga, ona deklica, ki je tako potrato vrgla svoje šopeke v Seine."

Artemiza je izjavila, da nikoli ne izda njenega imena. Ko pa je Lorin opozarjal, da Maurice obglavljajo, ako ne najdejo deklice in potem tudi njega samega, in ko je naglo vstopil služabnik in vzklilnil: "Občan, reši se, orožniki so tu!" je Artemiza strašno zavpila in je v smrtnem strahu povedala svojem prijatelju, da se imenuje deklica Heloise Tison.

Lorin je naglo odšel, ko je zvedel njeno ime in stanovanje.

XXIV.

Mat in hči.

Vest o zarotnikih, ki so hoteli odvesti kraljico, se je v malo urah raznesla po vsem Parizu. Govorice o tem in o Mauricevi aretaciji je dospela v vsej svoji grozoti tudi do Dixmerjeve hiše. Morand in Dixmer sta takoj odšla, pustivši Genevieve samo v njenem obup.

Ako bi hi bila zadela Maurice nesreča, potem je bila res Genevieve vzrok te nesreče. Z lastno roko je bila pritirala zaslepljenega mladega moža v zapor, kjer je bil zaprt in ki ga zapusti šele, ko mu bo treba stopiti na morišče.

Toda v nobenem slučaju ni smel Maurice z glavo poplačati svoje udanosti. Ko bi bil obsojen, je hotel Genevieve obtožiti samo sebe in vse priznati. Naprtila si je vso odgovornost; hotela je rešiti Maurice za vsako ceno, tudi če bi jo stalo življenje. Mesto da bi se bila stresla pri tej misli, je videla Genevieve v tem neko grenko srečo, ko bi morala umreti za Mauricea.

Ljubila je mladega moža, ljubila ga je bolj, nego se to spodobi ženski, ki ni bila več svobodna. To je bilo zanjo sredstvo vrniti Bogu svojo dušo čisto in brezmadežno, kakor jo je bila prejela od njega.

Pred hišo sta se Morand in Dixmer ločili. Dixmer se je napotil proti Rue de la Corderie. Morand je hitel v Rue des Nonandières. Ta poslednji je kmalu nato srečal ob obrežju Seine razburjeno množico in je na svoja vprašanja zvedel, da je bila pred desetimi minutami aretirana v Rue des Nonandières št. 24 neka deklica, ki je bila gotovo kriva zločina, katerega so jo dolžili, kajti zalotili so jo v hipu, ko je ravno pospravljala svoje stvari.

Morand je poizvedoval po klubu, pred katerim je imela biti deklica zaslišana. Zvedel je, da so jo odpeljali pred materinsko sekcijo in se podal tja.

Klčbovi prostori so bili prenapolnjeni ljudstva. Morandu se je posrečilo, da se je s pomočjo svojih kolegov in svojih pesti prvil na oder. Prvo, kar je zagledal, je bila visoka postava, plemeniti obraz in zaničljivi pogled Maurice, ki je stal pred klopjo obtoženke in skušal s svojim pogledom pobiti eobezdača Simona.

"Da, občan", je vpil Simon. "da, občanka Tison obtožuje občana Maurice Lindy in občana Henricina Lorina. Občan Lindy govori o neki svetlečarki, na katero bi hotel zavlati svojo krivdo; toda jaz vam pravim vnaprej, da svetlečarke ne bodo našli, tu gre

za zaroto aristokratov, ki se hočejo, kakor strahopetci pomagati eden drugemu. Sicer ste videli, kako jo je občan Lorin popihal, ko so prišli v njegovo stanovanje. No, našli ga boste ravnotako kot svetlečarko."

"Lagal si, Simon!" je vzklilnil neki ogorčen glas. "Našli ga bodo, kajti tukaj je!"

In Lorin je vdril v dvorano. "Prostora!" je vzklilnil in pehal gledalec v stran. "Prostora!"

Lorinov prihod je močno vplival na gledalce, ki so pričeli ploskati in klicati bravo.

Ko je Maurice smejaje podal roko svojemu prijatelju, so gledalci z vidnim sočutjem opazovali oba zala človeka, ki ju je šeljar zatožil, kakor kak demon, ki je ljubošumen na mladost in lepoto.

Obtožil je slab utis, ki ga je jel tečiti, in sklenil poskušati zadnje sredstvo.

"Občani", je zatulil, "zahtevam, da se zasliši plemenita občanka Tison. Zahtevam, da spregovori ona. Zahtevam, da toži ona."

"Občani", je dejal Lorin, "zahtevam, da se prej zasliši mlada svetlečarka, ki so jo zaprli in ki jo privedejo brez dvoma semkaj!"

"Ne", je zaklical Simon, "to je zopet kriva priča, pristaj aristokratov. Sicer pa kar hrepeni občanka Tison po tem, da bi sodišču razsuli zadevo!"

Medtem se je Lorin natihoma pomenoval z Mauriceom.

"Da", je zavpilo ljudstvo na tribinah, "da, ovadbo gospe Tison; da, naj le sama predloži ovadbo."

"Ali se nahaja občanka Tison v dvorani?" je vprašal predsednik.

"Seveda se nahaja tu", je vzklilnil Simon. "Občanka Tison, oglasi se vendar!"

(Dalje prihodnjaj.)

Velika korupcija z izvozom naših konj

Komaj je minilo mesec dni, ko so konjske evidenčne komisije dokončale svoje težavno delo. Jemali so se mestoma brezobzirno najlepši konji, last bivše avstrijske armade. Koliko kletev, koliko solz, koliko potov in pritožb so povzročile te komisije. Koliko takih prošenj je našlo gluha ušesa! Ljudje so, ko se jim je odvzelo konja, jokali kakor za dragim jim človekom. Dobili so brezobčuten odgovor: država potrebuje konje.

Čolj ko vi! Seveda so se glede teh vojaških konj godile tudi velike sleparije. Da se je konj posestniku sploh pustil, so morali konja še enkrat plačati. Resnici na ljubo moramo priznati, da je naša evid. komisija vsaj v zadnjem času še precej človeško in obzirno postopala. Vendar je bilo izpočetka iz obmejnih krajev, kjer so bili ljudje navezani po večini edinele na konje, tudi napram tej komisiji mnogo bridkih pritožb.

A ona je na višji ukaz morala vršiti svoje eksekucijsko delo: država je konje še bolj rabila kot naš kmet.

Zapomnimo si dobro to parolo, izdano od vrhovne vojaške in civilne oblasti. Zdej pa pogledmo, kaj se godi po končani reviziji konj. Tu skozi so pričeli na dan voziti kar celi vlaki konj — kam?

— na Dunaj! Čemu? Za klavnico za lačne Dunajčane! Je pa to tudi res? Izkušnje zadnjih dni pa se pokazale, da pretežna večina teh naših konj ne gre na Dunaj kot klavna živina, marveč kot prekupčijsko blago za nemško in bogzna še katero drugo nam sovražno armado! Kolikor dotlej znano, se ima v kratkem času iz naše države na Dunaj izvoziti 3000 konj; doslej se je skoro polovico vsaj tu že prevozilo. Prevoz se vrši na podlagi dovoljenja, po katerem se sme vsakovrstna živina kot "klavna" živina izvažati v Nemško Avstrijo. In to dovoljenje se prakticira tudi pri goveji živini v prepolnem obsegu. Zanimivo je, kako se prakticira izvoz konj kot klavna živina. Par voz je polnih res sam manj vrednih konj, pri pregledu se kontrolnim organom pokažejo v prvi vrsti taki vozovi, češ, vidite, da žival ni za drugo kot za klavnico. Če je pregledni organ tako kratkoviden, pusti ves ostali prevoz skozi. Če pa je vesten in se zaveda, s kako težkim srem je mešee popreje našemu kmetu moral odvzeti edinega za poljedelstvo prepotrebne konja, se ne zadovolji s samim površnim pregledom par vozov, ampak si ogleda vsak voz posebej. In tedaj pride

na sled lopovščini, s katero so zoruženi vsi ti konjski transporti. Vsaj tu v Mariboru se je gosled dognal sledeči način korupcije: poleg posebnih par voz s slabimi konji se v vsakem vozu nahaja še pe 1 ali 2 slaba konja, vse drugo spada med najboljše konje, med njimi celo visokobreje kobile. Vsa ta boljša kvaliteta se klasificira in — konfiscira. Tako konfiscirana živina pride potem v prid državi, oziroma potrebnim poljedelcem. Prvi transporti so se na ta način še precej nemoteno pregledali in kar je bilo za nas rabnega, obdržali nazaj. Pri zadnjem večjem transportu blizu 100 voz pa se je naenkrat zgodilo nekaj, kar smrdi do neba po nezaslišni korupciji, razpletli po raznih tudi odgovornih mestih. Transport je stal 4 dni na kolodvoru, pustilo se je ubogo žival stradati in trpeti žjo, zgrizli so stene in tla vozov. Da ni bilo uvidenega železniškega uradnika, bi bil ves transport poginil, tako je poginilo samo nekaj konj. Brzjavijo so švigali v Ljubljano in Beograd — nobene rešitve. Žid, ki je hotel konje prevzeti, je sklenil iz te zadrege si pomagati s podkupljenjem vojaškega živnozdravnika; z mestnim živnozdravnikom, znanim nemškim hujskačem Kernom sta si bila postala že prijatelja. Vprejel je v ta načrt še lastnika kavarnae Tegethof, tudi znanega Liningerja. Ta je prevzel nalogo vojaškega referenta pri pregledni komisiji pridobiti za Židov načrt, naj se ves transport propusti skozi Maribor. Obdeloval ga je na njegovem domu, po gostlinah in kavarnah. Posrečilo se mu je dočlenemu referentu v takni v žep pismo z večjo svoto denarja in obljubo, da dobi, če transport propusti, pol milijona kron. Žid sam pa je pri dragi priliki dotičniku stisnil v roke 5000 kron. Ker je ob tistem času baje prišel tudi vladni odgovor, je bila ta ponudba za vojaškega referenta nemalo zapeljiva. Toda mož se je kljub vsem tem limanec zavedal svoje osebnosti in stanovske poštenosti; takoj drugo jutro po tem dogodku je celo zadevo javil svojemu šefu. Na podlagi te izjave sta bila Žid in Lininger aretirana, (slednjega so med tem časom proti kavreji že zpusili). Kar je bilo dobrih konj, se je brezobzirno konfisciralo, drugo se je prepustilo na Dunaj.

Takoj za tem transportom so dospeli že zopet novi. Dospela pa so tudi — čudite se — brzjavice dozdevno iz Belgrada, ki ukazujejo, da se konjski transporti za Dunaj nemoteno izpuste naprej. Ker pa je podan sum, da načrt podkupljenja ni bil izvršen samo v Mariboru, se brez ozira na Beograd, Zagreb in Ljubljano izvršuje tudi pri novo došlih transportih to, kar veleva osebno poštenje naših zvestih uradnikov. Oni pa, ki oddajajo take sumljive brzjavice v korist dunajskim čifutom, pa bodo imeli priliko ta svoj korak zagovarjati pred jugoslovanskim narodom, a bi mi konje, ki jih je država odvzela našemu kmetu, nekažnovano pošiljali našim sovražnikom, da bodo danes ali jutri z našimi konji vozarili kanone in municijo proti nam, to je vendar malo preveč — poprapo.

(Slov. Narod.)

Skraina uljudnost.

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Gospa: — Jaz sem popolnoma zmešana, glavo sem izgubila!

Gospod: — Ali vam smem svojo ponuditi?

Ozdravi katar mehurja in obostrani vse v 21 urah.

SANTAL MIDY

Vaska, pilula, nosi ime MIDY. Varujte se ponaredb. Na predaj v vsaki lekarni.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

Vsak zastopnik izda potrdilo na svoto, katero je prejel in jih rojati kom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$4.00; za pol leta \$2.50; za četrt leta \$1.25.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin, Denver, Colo.: Loula Andolshek, Frank Škrabec.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar, Salida, Colo. in okolica: Loula Costello.

Somerset, Colo.: Math. Kernely, Indianapolis, Ind.: Alois Rudman, Clinton, Ind.: Lambert Bolekar, Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Blah, Jos. Berčič.

Joliet, Ill.: Frank Bamblich, Frank Laurich in John Zalelet, Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin, La Salle, Ill.: Matija Komp, Livingston, Ill.: Mich. Citrar, North Chicago, Ill. in okolica: Ant. Kobal in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černa, Springfield, Ill.: Matija Barborič, Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek, Franklin, Kans. in okolica: Frank Leskovic.

Frontenac, Kans.: Rok Firm, Rango, Kans.: Mike Pendi, Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.

Chisholm, Minn.: Frank Goršč, Jaf. Petrich, Calumet, Mich. in okolica: M. E. Kobe in Pavel Šalta.

Aurora, Minn.: L. Pernik, Eveleth, Minn.: Louis Govše, Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel, Hibbing, Minn.: Ivan Ponča, Virginia, Minn.: Frank Hrovatich, Ely, Minn. in okolica: Frank Gouda, Jos. J. Peschel in Anton Poljanec.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian, Great Falls, Mont.: Math. Urli, Klein, Mont.: Gregor Zoben, Govanda, N. Y.: Karl Sternila, Little Falls, N. Y.: Frank Masie, Barabtown, O. in okolica: Frank P. in Alb. Poljanec.

Collinswood, O.: Math. Slapnik, Cleveland, O.: Frank Sakser, Chas. Karlinger, Frank Meh in Jakob Resnik.

Lorain, O. in okolica: Louis Balaz, J. Kums in M. Ostane, Niles, O.: Frank Kogovšek, Youngstown, O.: Anton Kikelj, Oregon City, Ore.: M. Justia, Allegheny, Pa.: M. Klarich, Besemer, Pa.: Frank Jakše, Besemer, Pa.: Louis Hribar, Broughon, Pa. in okolica: Ant. Pavayec.

Burline, Pa. in okolica: John Demšar, Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vid. Romanek, Claridge, Pa.: Anton Jerina in Ant. Kozoglov.

Dunlo, Pa.: Jos. Oshaben, Export, Pa.: Louis Supancic, Forest City, Pa.: Mat. Kamia, Farrell, Pa.: Ant. Valentincic, Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.

